

Posam. šte. Din 1—
četrtkova in sobotna
številka Din 2—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razen
nedelj in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne. Stane
mesečno po pošti D 18—, za in-
termedije D 20—, dostavljen na dom
Din 19—, na izkuzno Din 18—.

„NARODNI LIST“ (četrtkova šte-
vilka) se naroča kot tednik
in stane mesečno 3 Din, čet-
rtkovo 8 Din, polletno 16 Din,
celoletno 32— Din.

Naročnina se plačuje vnaprej.

Tricejska knjižnica

a plačana v gotovini.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1—
četrtkova in sobotna
številka Din 2—

UREDNIŠTVO „Tabora“ in „Na-
rodnega lista“ je v Mariboru, Ju-
ričeva ulica 4, I. nadstropje.
Telefon interurbom šte. 226.
— Rokopisi se ne vračajo. —

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
prilike desno. — Telefon št. 24.
SHS poštno-šte. račun za „Tabor“
11.787, za „Narodni list“ 12.853.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. Inseratne cene po dogovoru.

Leto: V. (III).

Maribor, četrtek 13. marca 1924.

Stev: 61. (11)

V organiziranem delu je moč.

Maribor, 12. marca.

Celjska »Nova Doba« je te dni zapisala sledeče upoštevanja vredne besede:

»Stojimo pred velikimi notranjepolitičnimi dogodki, pred dalekosežnimi odločitvami! Ako hočemo na izboljšanje in ozdravljenje zavožene državne politike aktivno sodelovati, ne stojimo ob strani kot defetisti in kritičarji, vstopajmo v organizacijo stranke in uveljavljajmo v njej svoje misli in svoje zahteve. Naša moč leži v izpolnjenosti organizaciji stranke in uveljavljajmo v njej svoje misli in svoje zahteve. Naša moč leži v izpolnjenosti organizaciji stranke, in stranka to smo mi, njeni organizirani člani. Naša odgovornost do države je danes vse druga, kot je bila nekdanj napram tuji nam Avstriji, saj smo v svoji narodni državi, ki ne more živeti od naše kritike, ampak od našega dela. Uspešno delo pa je mogoče le potem, stranke, ker posameznik ne pomeni nič, odloča le enotna organizirana volja, ki je silnejša ko samoljubje oseb, ki ne znajo samega sebe podrediti interesom in organizirani volji celote. Demokratska stranka je povsod na delu, da zbere v nebroj stroj razskropljene nacionalne napredne moči v svoje vrste, ki naj pomenujo ob bližajočih se odločitvah ono konsolidirano narodno-politično silo, ki bo izbrisala sramoten madež, ki nam je bil zadan ob zadnjih skupščinskih volitvah v najtežjo škodo našega naroda in naše pokrajine. V organizacijskem delu stranke nas čaka vse zavedne in odločne pristave demokratske stranke mnogo dela, kojemur se ne sme nihče odtegovati. Po naših krajevnih organizacijah naj zavlada novo, sveže življenje, treba nam jasnih in čistih računov, kdo je naš in kdo ni naš, kdo je vreden našega odkritega zaupanja in naše skupne pomoči v sili, in kdo tega ne zasluži. Polovičarstva mora biti konec in polovičarje moramo poznati pravočasno, da znamo urediti napram njim svoje postopanje. Temeljna podlaga in življenjski predpogoj vsakega uspešnega političnega nastopa demokratske stranke leži v krajevnih organizacijah. Na vodstvih krajevnih organizacij je, da pridobivajo članstvo, da vodijo natančen domenski seznam članstva, ki izvršuje svoje članske dolžnosti in plačuje redno svojo člansko prispevilo kot dokument pripadnosti k stranki. Brez tega ni politične organizacije, vsak izgovor je prazen in dokazuje le nesposobnost in lenobo onih, ki se na vani kažejo demokrate, ne vzamejo pa si niti toliko časa in dela, da bi svojo organizacijo doma uredili. Da ta naša napredna površnost v malem in velikem nam je v javnih nastopih in ob volitvah doslej še vsikdar največ škodovala, in zabavljali smo, ko je bilo že prekasno, drug na drugega in delali glasno in javno očitke vodstvu stranke in vodjem vse povprek, začetka in izvora zla, ki leži v nedelavnih in neuporabnih krajevnih organizacijah, pa nečemo videti in nečemo poznati. Naša stranka je po celim svojem ustroju demokratska, strankino vodstvo ne more in ne sme ničesar, česar krajevne organizacije, v koje spada aktivno vsak demokrat, po svojih delegatih ne odobre. To naj bi imeli pred očmi vsikdar vsi ti, ki jim navadno nič ni prav in po volji, ki pa tej svoji volji nikjer nečemo pomagati do izraza in do zmaga.

Proračun ministrstva prosvete sprejet.

Obramba Trifunovića in Stojadinovića.

BEOGRAD, 12. marca. Današnja skupščinska seja je bila posvečena specialni debati o budžetu prosvetnega ministrstva. Kot prvi govornik je povzel besedo zemljoradnik Moskovljević, ki je ostro kritiziral, da vlada odpira nove srednje šole v krajih, kjer je še veliko analfabetov. Z odvisnimi srednjimi šolami se ustvarja odvisen duševni proletarijat. Govornik je tudi protestiral proti redukciji uradništva in proti zapostavljanju uradništva iz strankarskih razlogov. Kot drugi govornik je govoril klerikalni poslanec Šiftar, ki je kritiziral vladino ljudskošolsko politiko.

Ker je bila lista govornikov izčrpana, je predsednik odredil 5 minut odnora. Nato je govoril prosvetni minister Trifunović in je pobijal izvajanja opozicijskih govornikov. Dejal je, da je bilo treba budžet prosvetnega ministrstva zvišati za 140 milijonov, večjega izdatka za ta resor pa država ne bi prenesla. Kar se zagreške univerze tiče, je država izdala v zadnjih petih letih toliko, da bi več ne mogla žrtvovati nobena druga država. V podobnem smislu je govoril finančni minister Stojadinović. Budžet je bil z navadno večino sprejet. Prihodnja seja se vrši ob petih popoldne.

Pašić manevrira.

V KRAJKEM PRIDE V BEOGRAD 55 RADIČEVCEV.

Sklep vlade, da ne poda demisije. — Pašić hoče izsiliti od kralja mandat za volilno vlado.

BEOGRAD, 12. marca. V sinočnji seji od 17.—20. ure je ministrski svet razpravljao o političnem položaju. Sklenil je, da ne poda demisije, ker 20 Radičevskih poslancev še ne ogroža vladne večine.

BEOGRAD, 12. marca. Minister pravde dr. Perić je predložil min. svetu zakonski načrt o sodnikih, ki ga je vlada sprejela z dodatkom, po katerem bi se sodnikom poleg draginskih doklad po novem zakonu izplačale še posebne doklade. Glede obsega doklad še ni definitivnega sklepa.

BEOGRAD, 12. marca. Sinoči ob 18.

Izplačilo kuponov 7 odstot. investicijskega posojila.

BEOGRAD, 12. marca. Finančni minister je nakazal svoto 17.500.000 D državnim blaginjam, da izplačajo kupone 7% investicijskega posojila. Izplačevanje se prične 15. marca.

Vprašanje razorožitve v Svetu Zveze narodov.

ZENEVA, 12. marca. Svet Društva narodov je danes popoldne nadaljeval z razpravami. Baval se je v prvi vrsti z vprašanjem razorožitve. Referiral je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Sklenjeno je bilo, da se zaprosi predsednike vseh vlad, ki še niso sporočile svojega mnenja o v decembru minulega leta v Zenevi izdelanem osnutku mednarodne pogodbe o vzajemni pomoči in razoro-

žitvi, da predložijo svoje pomisleke zanesljivo do prihodnjega glavnega zasedanja.

PARIZ, 12. marca. Na predlog dr. Beneša bo svet Društva narodov naročil tajništvu, da še pred sestankom plenuma izgotovi in objavi izkaze o celotnem izvozu in uvozu orožja in municije v vseh državah, ne glede na to, ali so član Društva narodov ali ne.

ANGLEŠKI PARLAMENT ODKLONIL OBOROŽEVANJE V ZRAKU.

LONDON, 11. marca. (Reuter). Spodnja zbornica je z 295 proti 264 glasovi odklonila predlog, kjer se zahteva, da mora imeti Angleška dovoljno zračnih obrambnih sredstev, da se lahko brani proti močnejšim inozemskim zračnim flotiljam, ki so v bližini britske države.

Novo trgovinske pogodbe.

BEOGRAD, 12. marca. Vaš dopisnik je izvedel v krogih tukajšnjih Čehov, da je bila včeraj podpisana češkoslovaško-italijanska trgovinska pogodba, v jeseni pa se vršijo jugoslovansko-češkoslovaška pogajanja.

Banke in devize.

BEOGRAD, 12. marca. Finančni minister je odredil, da imajo banke dve tretjini za državo rezerviranih deviz, ki jih ponujajo zasebni imejitelji, četrt ure pred zaključkom borze ponuditi ministrstvu.

Sestava nove belgijske vlade.

BRUSELJ, 11. marca (Havas). Ministrstvo se je uradno konstituiralo. Sestoji iz 6 katolikov in 5 liberalcev.

Kalifova protestna spomenica.

TERRITET-MONTREUX, 11. marca. Kalif je sprejel dnešnega posebnega dopisnika Wolffbüroja, Reuterja in Agence Havas. V kratkem govoru je kalif izjavil, da izroči svojo usodo popolnoma v roke muslimanov. Izročil je dopisnikom spomenico za muslimanski svet, v kateri protestira proti sklepu turške narodne skupščine, da se kalifat odpravi, ker ni v skladu z Islamom. Smatra vse te sklepe za ničevé. To je izrecna zadeva mohamedanskega naroda, ki ima polno avtoriteto svobodo o stvari odločati.

Obsodba radi umora fašistovskega dijaka.

RIM, 11. marca. Danes je končala razprava radi umora fašistovskega dijaka, katerega so ubili socialistični omladinski delavci. Dva delavca sta bila obsojena na 10 let, tretji pa na 5 let ječe. Ostalih 8 je bilo oproščenih.

BORZA.

CURIH, 12. marca. Pariz 22.30, Beograd 7.12, London 24.87, Praga 16.70, Italija 24.25, Newyork 580%, Sofija 4, Bukarešta 3.

ZAGREB, 12. marca. Pariz 307.90—312.90, Švica 1398%—1308, London 347.80—350.80, Dunaj 1140—1161, Praga 233.70—236.70, Italija 338%—340%, Newyork 80.90—81.90.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Četrtek 6. marca. Poslanec Stefanović in Novaković stavila vprašanje na ministra za zunanje zadeve glede komunikeja Radičeve stranke, v katerem govori o tajnih klavzulah v sporazumu z Italijo. Dr. Ninčić izjavi, da tajnih klavzul ni. — Dr. Korošec je prispele v Beograd. — Železniško vprašanje na reškem ozemlju rešeno. — Zemljoradniki se nameravajo združiti z Radičevci. — Bolgari pričeli boj proti makedonstvujočim. Republika kanci na Grškem zahtevajo takojšnje izklicanje republike.

Petek, 7. marca. Odposlanec Radića g. Predavec je prispele v Beograd, nakar se je v muslimanskem klubu vršila konferenca med njim, Korošcem in Spahom. — Korošec je obvestil Davidovića o Predavčevem prihodu. Davidović se ni mogel udeležiti konference, ker je bil na

Moč je le v organizaciji, in delo rodi uspehe.

Te besede naj bi si globoko v srce zapisali vsi oni, ki v svoji površnosti ali pomanjkljivi politični zavednosti še vedno ponavljajo svoj stereotipni izgovor: kaj nam treba organizacije, kar nas je, itak ostanemo, več se pa ne da napraviti. Na stotinah vzgledov zadnjih mesecev je že dokazano, kako neresnično je to. V kraju, kjer je imela stranka ob zadnjih volitvah 21 glasov in kjer se je pred 4 meseci ustanovila organizacija, je danes nad 80 vpisanih članov. Takih slučajev imamo danes že polno. Ljudje se pričevajo zlasti tudi na deželi v polni meri zavdati, da je spas in napredek edino v tem, če se narod združi v močni celodržavni napredni stranki. Na laž so postavljene vsi oni, ki so vedno — mnogi celo v naših vrstah — trdili, da demokratska stranka ni za kmeta. Kmetje uvidevajo, da je nesmiselno cepljenje v razredne politične stranke. Uvidevajo,

da je predpogoj kmečkega napredka močena strokovna stanovska organizacija v Kmetijski družbi ter v kreditnem in pridobitnem združništvu na eni strani, na drugi strani pa v tem, da se vsi kmetje cele države združijo z drugimi pridobitnimi stanovci vred v eni močeni napredni politični stranki, ki ni razredna, ampak vsenarodna, in to je edino demokratska stranka.

Demokratska stranka je danes vodilna stranka v opozicijskem bloku v Beogradu in bo vodilna stranka ostala tudi v bodoče v naši državni politiki. To morajo priznavati vse druge stranke, tudi dr. Korošec in Radić. In čim močnejša bo, tem več bo lahko koristnega storila za napredek in dobrobit naroda. Moč stranke pa sloni na močni organizaciji. Zato pa se mora v demokratski stranki organizirati vse, kar čuti narodno in napredno, kar hoče gospodarski, kulturni in socialni napredek kmeta, obrtnika, delavca in uradnika!

seji očjega odbora demokratske stranke. — V Albaniji je sestavljena nova vlada. Veleposlaniška konferenca je v navzočnosti maršala Focha sprejela noto na Nemčijo, s katero naznanja obnovitev vojaške kontrole nad Nemčijo. — Deputacija iz Slovenije je prispela v Beograd ter intervenirala v ministertvu saobraćaja, da se takoj izplačajo že dovoljeni krediti za nadaljevanje zgradbe železnice Murska Sobota—Ljutomer—Ormož.

Sobota, 8. marca. Proračuni ministertva pravde je z večino glasov sprejet v narodni skupščini. — G. Predavec je obiskal klerikalni in muslimanski klub in kasneje tudi klub zemljoradnikov. Poverilnice Radičevih poslancev še danes niso bile izročene. — Demokratski klub je nadaljeval sejo o načrtu za opozicijski blok. — Bolgari aretirajo makedonske komitaše. Ogrožen položaj med Bolgarijo in Jugoslavijo. — Sporazum z Nemčijo o reparacijah podpisan.

Nedelja, 9. marca. Definitivni sporazum za sestavo opozicijskega bloka dosežen. Opozicijski blok tvorijo demokrati, SLS in muslimani. G. Predavec je predložil 20 poverilnic predsedništvu skupščine, druge namerava izročiti šele takrat, kadar se bo po izvidih opozicijskih strank pokazala potreba. — Predavec odpotoval v Zagreb, da obvesti svojo stranko o sporazumu. Radičevci se hočejo aktivno udeleževati v državni politiki. Predavec izjavi, da hoče HRSS nastopati proti radikalom z vso brezobzirnostjo.

Ponedeljek, 10. marca. Poverilnice Radičevih poslancev so izročene verifikacijskemu odseku. — V proračunski razpravi v narodni skupščini se povzpne radikal Markovič do zahteve, da treba v državi reducirati srednje in visoke šole. — Bolgarski minister Kalfov zahteva, naj propusti Jugoslavija bolgarski vladi, da nastopa po svoji uvidevnosti proti makedonskim južnjem.

Torek 11. marca. Zemljoradniki stopijo v opozicijski blok le, ako sestavi Davidovič volilno vladu. — Radikal računajo trdno z večino 10—12 glasov, tudi če pride 20 Radičevcev v parlament. — Danes je pričela verifikacijska debata o Radičevskih mandatih. — Načrt invalidskega zakona je v vladi sprejet in minister za soc. politiko dr. Peleš ga je predložil kralju v potrjenje. — Minister za zunanje zadeve je predložil nar. skupščini zakonsko predlogo o trgovski pogodbi z Japonsko. — Termni za konvencije z Avstrijo so podaljšani.

Politične vesti.

Radičevi agenti so že zopet začeli preplavljati naše kraje. Prekmurje, Haloz, Sotelska dolina — povsod jih je dovolj. Celo leto dni so radičevski poslanci lepo doma spali, sedaj ko so se sporazumeli z ostalimi strankami opozicije, ker

Občni zbor mariborske sokolske župe.

V nedeljo, dne 9. tm. se je v restavracijskih prostorih Narodnega doma vršil letošnji občni zbor mariborske sokolske župe. Tuja mu je bila fraza, izvajanja so bila vseskozi stvarna, beseda odkrita. Zabeležil se je uspeh in napredek, a mirno so se priznale tudi napake in nedostatk.

Župni starosta dr. Pivko je otvoril zborovanje s pozdravom odposlancev društev, ki so bila zastopana skoraj polnoštevilno. Pozdravil je tudi navzoče delegate saveznega starejšinstva br. dr. Fuxa. Župa se je v preteklem letu raztegnila na Slovenjgradec in tudi še nekatera druga društva na vznožju Pohorja se želijo priključiti naši župi. Izgubila je mariborska župa v tem letu nekaj svojih najboljših delavcev, predvsem svojo prvo načelnico, marljivo s. dr. Tavčarjevo, starostu mariborskega društva dr. Serneca, prvega starosta v Pragerškem br. Gerbiča, br. Skrbinska v Jaremini. V starejšinstvu je vladala popolna harmonija in medsebojno umenovanje ter ni bilo nobenega specialnega stremjenja, ki bi škodovalo centralnemu delu. V sokolskem gibanju župe pa mora podčrtati konsolidacijo notranjega dela.

Tajnik br. Kocmut je podal nekaj statistike. Župa šteje 27 društev in 4 odseke. Nova društva so se ustanovila pri Sv. Boženku in Strnišču, odpravila ori

hočejo izsiliti volitve, pa so že zopet pričeli prihajati s svojo muškarijo in s svojimi obljubami o republikanskih čarjih. Mislimo, da bo naše ljudstvo dovolj trezno in razsodno. Nas Radičevci nič veliko ne razburjajo, ker je jasno, da bodo pridobili — če bodo — samo na račun klerikalcev. Saj je Radič v svojem »Slobodnem domu« že parkrat zagrožil slovenskim klerikalcem, da jih hoče pomandrat. Tako bo zaveznik Radič tepel zaveznika Korošca.

* Radičevski mandati potrjeni. V seji verifikacijskega odseka narod. skupščine dne 11. tm. se je vršila zanimiva razprava o 20 Radičevskih mandatih. Tudi radikalci niso nasprotovali verifikaciji, ker so videli, da so v manjšini in so končno vsi mandati bili soglasno verificirani. Že za jutri se pričakuje prihod Radičevcev v Beograd. Razvoj dogodkov bo s tem znatno pospešen.

* Ivan Gešov. V Sofiji je 11. tm. umrl bolgarski državnik Ivan E. Gešov, star 75 let. Gešov je bil odličen vodja narodne stranke in je po osvoboditvi Bolgarske stal v prvih vrstah bolgarskih državnikov, bil opetovano minister in predsednik vlade. Leta 1902 je kot min. predsednik podpisal pogodbo o balkanski zvezi in pripravil Bolgarijo na balkansko vojno. Med svetovno vojno je bil odločen nasprotnik zveze Bolgarije s centralnimi državami. Vlada Stambolijskega je preganjala. Zadnje čase je bil predsednik bolgarske akademije znanosti in bolgarskega Rdečega križa.

Dnevna kronika.

† Ivan Šubic. V torek popoldne je umrl v Ljubljani ravnatelj Srednje tehnične šole in višji nadzornik za trgovsko in obrtno šolstvo, vladni svetnik g. Ivan Šubic, po komaj enodnevni bolezni. Pokojnik je bil mož širokega obzora, svetovne izobrazbe, umetniškega pogleda, delavec redke vztrajnosti in premišljenosti, ki si je zlasti za razvoj obrtnega šolstva v Sloveniji stekel neveljnih zaslug. Bil je rojen 1. 1856 v Poljanah pri Škofji Loki kot sin slikarja in podobarja Janeza Šubica. Spisal je tudi več strokovnih knjig. Blag mu spomin!

— Odlikovanje jugoslovenskega znamenitika. Profesor beogradskega vseučilišča dr. Jovan Cvijić je imenovan od pariške univerze za častnega doktorja.

— Razne, celo gospodarske korporacije zahtevajo od nas, da bi jim morali celo občne zbornice s celimi kolonami dolgi dnevnimi redi objavljati brezplačno. Prijatelji, vse kar je prav. Mi smo dolžni dati svojim čitateljem zanimivo gradivo, pa ne obširnih oznanil občnih zborov itd. v uredniškem delu lista. Take stvari spadajo med oglase. Na željo smo pripravljeni, v uredniškem delu kratko na oglas opozoriti. To na znanje vsem korporacijam, ki imajo kolikšaj pridobitni značaj. Tudi drugih društev objave so podvržene gotovi taksi.

Sv. Lovrencu na Dravskem polju, pri Sv. Marjeti in pri Sv. Lovrencu na Poh. Župa šteje 5690 pripadnikov, med temi 2410 članov in 910 članic. Svoje domove imajo društva Studenci, Sv. Lenart, Središče in Gornja Radgona. Kontakt posameznih društev z župo je bil živahen, kar izpričuje 1640 števil v opravičnem zapisniku ne glede na številne okoliščine.

Poročilo župnega načelnika br. Krajca ni bilo le suhoparno naštevande dogodkov, ampak zdrava kritika dosedanjega dela in jasen načrt za bodočnost. Če se je pojavila ponekod v društvih neka stagnacija, utrujenost, jo treba zopet izruvati po Tyrševem načelu »vse ali nič, paši ali dospeti«. Preteklo leto je bilo v znamenju jubilejev. Praznovala se je župna desetletnica ter dvajsetletnica Sokola v Ljutomeru in Varaždinu. Najsvetlejša točka sokolskega dela v tem letu pa je bil brez dvoma prvi naraščajni župni zlet v Ptuj, kjer je sodelovalo krog 500 naraščajnikov. Zabeležiti imamo štiri župne izpite. Župni tečaj je po obisku in uspehu zadovoljiv.

Blagajnik br. Vašič stavi dodatno k svojemu poročilu, ki izkazuje 147.705 D denarnega prometa v zadnjem poslovnem letu, tudi predlog, da naj znaša odstotek organizacijski prispevek (vštevši savezni prispevek in prispevek za poškodbeni fond) 10 D, in da se naj društvom s pretno izključitve naloži 10 odstotni prispevek društvom, 20 odstotni prispevek okolišnim in 50 odstotni prispevek župnih čistih prireditvenih dohodkov.

— Kdo vzame petletnega fantka v preskrbo ali za svojega? Dečko, sin uboge vdove, je na cesti in je nujno potrebno, da se ga kdo usmili. Pojasnila daje naše uredništvo.

— Kar Vi potrebujete, to je Elzaflinid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska. 2736

— Zavod Sv. Jeronima v Rimu nam izročen. Danes 12. tm. je bil po odredbi papeža izročen na podlagi rimskega sporazuma zavod Sv. Jeronima v Rimu naši vladi kot last naše države.

— »Mafalda« se ni potopila. Poročajo nam: »Mafalda« je odpotovala iz Genove dne 10. januarja t. l. z večjim transportom izseljencev in je dospela točno po programu v Buenos-Aires, dne 28. istega meseca. Vsi potniki so se izkrcali na argentinska tla v najboljšem zdravju. Veliko se jih je že javilo v izseljenškem uradu, a noben ne omenja o kakšnem težkem potovanju, a kje le o nesreči. Mislimo, da je v našo javnost prišla vest o potopitvi »Mafalde« po nesrečnem slučaju, ker se je koncem januarja potopil v Južnem oceanu nek drug transatlantik.

— Spremenjena naredba za izseljevanje poljedelskih delavcev v Kanado. Ministertvo za socialno politiko je izdalo naredbo, da se smejo prošnje za izseljevanje v Kanado sprejemati samo od onih poljedelcev, kateri priložijo garantno pismo Kanadskega izseljevalnega komisarja g. Willansa iz Antwerpna. — Brez tega pisma oblasti prošnje sploh ne bodo jemale obzir. S to naredbo zgubi moč prejšnja naredba ministertva, po kateri so se lahko sprejemale prošnje tudi brez teh pism.

— Zopet železniška nesreča. Pri Zatrešču je v torek jutraj par vagonov tovornega vlaka pri odhodu iz postaje skočilo s tira. Promet je bil za več ur ustavljen. Človeških žrtev, ni bilo in tudi škoda je zelo majhna.

— Kdor hoče pisati v Petrograd, mora na naslovu napisati Leningrad. Ruska pošta uprava je razglasila da se od 1. marca naprej pošiljke, naslovljene s Petrograd, več ne odpremljajo, ampak samo one z naslovom Leningrad.

— Konec vojaške diktature na Reki. General Giardini je 11. tm. sklical reško mestno zastopstvo v magistratno dvorano, kjer je v svečanem govoru naznanil, da je ukinjena vojaška uprava na Reki in uvedena civilna. Zahvalil se je vsem onim faktorjem, ki so ga podpirali v vojaški upravi, da se je mogel obdržati na Reki javni red in mir.

— Koncil pravoslavne cerkve v Moskvi. Iz Moskve javljajo, da se svetni Sinod pripravlja, da skliče prihodnje leto koncil vseh pravoslavnih cerkev. Koncil bi se naj vršil v Moskvi 11. maja 1925.

— Novi topli izviri mineralne vode. V Vrnjački Banji so pri starem kopali-

šču našli novi izviri tople mineralne vode. Ministertvo zdravja je poslalo tja komisijo, ki naj pregleda in preišče izvirek in vodo, kako bi se ista dala uporabiti za pitje in kopanje.

— Wranglovci — bolgarski komitaši. Beograjsko »Vreme« poroča, da so Wranglovci, ki živijo na Bolgarskem, pod pritiskom bolgarskih oblasti šli v komitaše. Njih število je veliko.

— Ljudje, kateri mislijo, vejo, da negovana, zdrava koža pospešuje zdravje in naredi pred prehlajenjem manj občutljivo. Za pravo telesno negovanje so preizkušena čez 25 let priljubljena prava negovanja lepote: lekarnarja Feller: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev); Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in poštino 25 D); Elza-lilijino-mlečno milo (4 kosi s pakovanjem in poštino 40 dinarjev); najmočnejša Elza-kolonska voda 15 D; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-lilijino mleko 10 dinarjev in drugi Elza-preparati izpolnijo vsi svojo dolžnost! Adresirati: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatsko.

— Ostanek Henrika Sienkiewicza. — Ostanek slavnega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza, ki je med svetovno vojno umrl v Veveyju in bil tamkaj začasno pokopan, bodo prepeljani na Poljsko. Ne pokopljejo ga pa v Krakovu, kakor je bilo prvotno določeno, marveč v kripti katedrale sv. Ivana v Varšavi.

— Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev. Kakor je bilo sklenjeno lansko leto na kongresu v Pragi, se vrši letošnji mednarodni kongres srednješolskih profesorjev v Varšavi. V to svrhu je sestavljen odbor, sestojč iz profesorjev Romera Kwiankowskega in Zbierskega.

— Baronica Matilda Rotschild umrla. V Frankfurtu je umrla v starosti 92 let baronica Matilda Rotschild. Bila je vdova barona Anselma Rotschilda, ki je vodil posle Rotschildove banke na Dunaju. Matilda Rotschild je bila znana kot žena posebnih duševnih sposobnosti.

— Drznost tatov. Iz Berlina poročajo o rafiniranem napadu na nekega zobozdravnika. Okrog polnoči ga je klicala neka oseba na telefon in ga prosila, če lahko pride k njemu, da mu izdere zob, ker ima tako grozne bolečine, da jih ne more dalje prenašati. Zdravnik je dovolil. Ko pa gre sobarica odpirati, navalijo na njo 3 lopovi z revolverji ter ju zaklenejo v sobo. Nato so zlikovci vse dragocene stvari odnesli, pretrgali telefonsko napeljavo in še važna vrata zaklenili. Zdravnik in sobarica sta pa lahko poslušala, zaprta v sobi, kako zlikovci nemoteno odnašajo blago. Doseđaj še predzrežev policija ni izsledila.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

sokolsko delo in pošiljati tja svoje najboljše delavce. To stremjenje, ki zahteva mnogo gmotnih žrtev, naj podpirajo predvsem gospodarski krogi.

Župni nadzornik br. Schaub je obiskal ob priliki občnih zborov malone vsa društva, jih bodril in svetoval. Povsod je opazil težko denarno krizo. Upravno poslovanje je skoraj povsod v najlepšem redu, le inventarji orodja in knjižnice so večinoma pomanjkljivi. Vrniti so se v društva tudi nekateri elementi, ki ne spadajo v sokolske vrste. Treba jih zopet izločiti brezobzirno.

Preglednikov predlog za absolutorij je bil soglasno sprejet.

V generalni debati ki poročilom so se oglašali poslanec saveznega starejšinstva br. dr. Fux, starosta varaždinskega društva br. dr. Stankovič, br. Hren iz Studencev in drugi. Podrobna je bila zlasti debata o socialnih nalogah Sokolstva, o ekonomskem podpiranju svojega članstva. Sokolstvo mora gledati, da postavi svoje delavce na prava mesta in da zastavi za to ves svoj vpliv.

Pri volitvah župnega starejšinstva je bil izvoljen z malimi izjemami stari odbor z br. dr. Pivkom na čelu.

Med slučajnostmi se je napravljalo o historičnem imenu župe, o delitvi župe na troje žup itd. brez meritornih sklepov. Delegatom za savezno skupščino so se dale stroge instrukcije, da ponove z vso odločnostjo lanskeletno zahtevo župe, naj eksponirane osebe v politiki ne zavzema prvih mest v Sokolstvu.

Šola in dom.

13.

**Jezik očistite peg,
Opilite gladko mu ruho!**
Ivan Vesel-Koseski.

Kako je potreba tega pesnikovega veljavnika na severozahodni meji naše kraljevine posebno nujna ne samo za očistevalno delo za šole in doma, temveč tudi za jednako delo cerkve in vseh državnih uradov, da se v XX. stoletju v prerojeni in novi državi prerodi tudi naša popačena govorica, naj nam kaže sledeča pripoved o »ravbarih« v Mariborski okolici:

»En mlinar je meo tri hčere. Ta prva je bila najlepša, druge pa so bile načične (drugačne). Sredi šume pa so bili raubarji. Toti so meli en vekj šlos na tri štoke, še vekjši kak je totj tu gurma. Vseh vkupe je blo 23. Haupraubar pa bi rad ubio tote tri hčere, zato je šou s svojimi raubarji do kraja šume. Tu se je pa čisto načično oblejko. Meo je en svetli cilindrihut pa drugi rekle. Šuhe pa duge do kolena. Nutre pa je meo en dougi štihmejsar. Ko je prišo do mlinara, se je priklonilo in proso za hčero. Ko je mlinar vido, da ma tak nobl ancug, mu je dao ta starjo hčer. Haupravbar je prišo žjo k nogam do šume. Tam pa so bili raubarji tak pifani, da so se kotali po tleh. Te pa je haupraubar vzemo tisti štihmejsar pa je ženo zaklan, posejko ji je vse prste z ringomi vred. Pola (potlej) so se vsi odfo-rali domou.

Čez en mejšec je pisao haupraubar mlinaru, da mu je žena umrla. Mlinar je bio žalosten, pa mu je le še dao drugo hčer. Toto je glih tak buja (ubij), pa je še piso mlinari. Tretjikrat pa je bio oblečen za jagra. Trikrat je mogo priiti predno jo je bio dobio. Toto pa ni koj buja. Peto jo je na lojterskem vozu domū, kjer se ji je dobro godilo. Enkrat so šli raubarji na raub. Haupraubar pa je dao ženi 13 ključov za 13 cimrov. Reko je: »12 cimrov žiher pometaj, ta 13. pa ne j ne smeš!« U vseh 12 cimrih je vidla samo zlato no srebro, ki so ga naraubali, ko pa pride do 13. pa pogleda skoz ključenco. Ko ni vidla nutre zlata, si je mislila, da nede nič takega, zato je čimer ofnala, tam je vidla obedve sestri no posekane vrste. Vse to je v en kot zramala pa pustla pri mri no šla venta, vrata pa je nazaj zašlislala. Pole je vzela vse, kar je nucala no šla proti domi. Med potjo sreča enga furmana. Toti pa je pelo z lejpini rosi pouni voz konj. Ona se hitro skrije pod konže ko se ne upa od straha dihati. Kmalu pridejo raubarji pa barajo furmana če je na vozu skrita haupraubarova žena. On je reko, da nide. Raubarji pa so vse konže čisto zmetali samo dveje so ostali na vozu. Pod tolima je bila skrita žena.

(Dalje prihodnji četrtak).

Dopisi.

Sp. Polskava. V nedeljo popoldne se je vršil v Spodnji Polskavi v gostilni Kavčič lepo obiskan javni shod. Demokratske stranke. Gostilniška soba je bila natlačena domačih mož, ki so pozorno poslušali izvajanja obeh govornikov iz Maribora. Tudi pristaši drugih naprednih strank so priznali, da mora biti razcepjenosti v naprednih vrstah enkrat konec, da si zasiguramo naprednjaki zopet tisto moč, ki nam po našem skupnem številu gre. Dokaz, da so padle besede naših govornikov na rodovitna tla, je ta, da so zborovalci brez razlike strankarske pripadnosti prosili, naj bi prišla obo govornika v kratkem času zopet na Polskavo. Ljudje začno uvidevati, kdo jim je resničen prijatelj in kdo jim daje samo ob volitvah prazne obljube, ki jih potem ne more izpolniti. Kuluk in velikanski davki so narodu odprli oči, da se zopet obrača nazaj v demokratski tabor, kjer je imel svoje najbolj odkritosrčne zaščitnike.

Sv. Martin na Poh. pri Slov. Bisričel. Dne 1. marca je umrl Franc Motaln p. d. Hudej pos. v Frajhajmu ter dolgoletni cerkveni ključar, odbornik krajnega šolskega sveta in Posojilnice v Šmartnem na Pohorju. Pogreb, katerega je vodil g. župnik Franc Sinko, se je vršil dne 3. marca ob 12. uri ob zelo velikem številu domačinov, prijateljev, znancev in sosedov. Pogreba se je tudi udeležilo domače prost. gasilno društvo z godbo na čelu pod vodstvom načelnika g. Leopolda Vorša. Rajnega ohranimo v blagom spominu. Naj počiva v miru.

Konjice. Na pustni torek je priredila tuk. Čitalnica maskrado, po običnem mnenju najbolj uspela prireditve v zaprtih prostorih, kar so jih nudila narodna društva v Konjicah tekoni zadnjih dveh let. Ta prireditve je vnovič pokazala, da se Čitalnica še ni preživela, kar nekateri pristaši drugih tukajšnjih narodnih društev čisto radi povdarjajo in se ne dajo preprosti k sodelovanju, kadar gre za korist Čitalnice. Pozabljajo namreč, da bi brez čitalniških prostorov druga tukajšnja društva manj prospevala. Toda govorimo o maskeradi! Presemetilo nas je 42 mask, za Konjice res lepo število, zlasti ako se pomisli, da se včasih komaj nekoliko večje število Konjičanov odloči k posetu kake gledališke predstave. Zabava je bila živahna in vsestranska. Plesalo se je neumorno. Da celo nekaj starejših gospodov je v poznejših urah dokazalo, da so bili nekdanji vneti plesalci. Vino se je to pot manj iskriko v kupicah, kar pa ni škodovalo zabavi. Izostale so običajne dolgotrajne variacije narodnih pesmi v korist njih lepote in ušes posetnikov prireditve. Kdor je iskal zabave, jo je našel, kdor je ni našel, je bil sam kriv. Najlepša ženska maska je bila manjša Turkinja, večja pa se je odlikovala s pestrostjo kostuma. Če je zlasti ženskemu spolu dopadel črni metuljček, nevem, slišal nisem nikake kritike. Meni je ugajal, zato ga omenjam. Lepo obleko in periko je imela dama iz rokoko-časa. Izmed 3 črnih nočij je bila najpričupnejša ona s pavovim peresom na čelu. Ljubka pomlad je v spremstvu šegavega klovna prišla nekam pozno na pozorišče, upamo, da se njena sestra v naravi ne bo tako zakasnila. Manjkalo ni dražestnih eigank in omeniti bi bilo tudi še nagajivega peka v belj obleki. Žid — ideja sicer ni nova — je bil najboljša moška maska, temperament žida izborni pogojen. Obnašanje maske kavalirja-gigerla je zbuvalo občo veselost. Na vse maske se ne spominjam, vem le, da so bile tokrat vse okusne. Videl sem tudi nekaj skupin, o katerih sem zastoj premišljeval, kaj pomenijo, ki pa so se razven z živahnostjo uveljavljale tudi z neprisiljenim ropotom. Pri plesu se je opazilo, da pri nas v provinci še vedno prevladuje valček. Le za kratek čas so se tuptam pojavili tekoni večera razni lokalno akcentuirani izrodki modernih plesov, nekako stopicjanje, o katerem se ni vedelo, kakega modernega plesa ponesrečena imitacija naj bi bilo. Vsekakor pa je bila ta prireditve sijajen zaključek letošnje še precej živahne pustne dobe v Konjicah in upajmo, da ostane nekaj razpoloženja pustnega torka tudi še za postni čas. Dobro volje v Konjicah itak zelo pomanjkuj. Gmotni uspehi prireditve je bil nepričakovano dober. Zato je ta večer gosp. predsednik Čitalnice gledal zadovoljno krog sebe in se tuptam izrazil napram sosedom obmizja: E... l. g...

Celiske vesti.

Smrtna kosa. V Levcu pri Celju je umrla dne 7. tm. ga. Marija Srebotnjak, v Celju pa 11. tm. ga. Ema Wilfing, bivša trafikantinja v Gosposki ulici, v 64. letu starosti. N. v m. p!

Občni zbor Kola jugoslovenskih sester v Celju se je vršil v nedeljo 9. tm. ter je pokazal marljivo humanitarno delovanje tega društva. Odbor je s pomočjo zbirke in drugih prostovoljnih prispevkov priredil Miklavžev večer, obdaroval najrevnejše otroke z obleko in z obuvanjem, stremi pa tudi za to, da bi se ustanovila tudi v Celju posvetovalnica za matere in oskrbovalnica za dojenčke. Na občnem zboru je predavala nadalje gđc. Štebijeja iz Ljubljane o feministični aliansi v naši kraljevini, ki zasleduje v prvi vrsti kulturne namene. Za predsednico je izvoljena zopet ga. Marica dr. Sernečeva.

Zanimiva aretacija. Celjska policija je aretirala te dni od dež. sodišča zasledovanega Joška Majerja iz Brezovice, okraj Voloska-Opatija, ki se je klatil po Sloveniji okoli pod imenom dr. Joško Starman. Iz korespondence se je dognalo, da je zasledoval lahkovorne žene, da bi utešil svoje pohotne namene. Imel je

stavo, zavito v velike cunje tako, da ne bi vedel, ali je bil kup cunj ali česa drugega.

»Kaj je vaju, moja otroka in učenea, privedlo k meni?« ju je vprašala s hrešččim visokim glasom iz kupa, kakor bi se ji premikali ob vsakem izgovorjenem zlogu zobje med seboj.

»Nekaj skrb, kako se ti godi, nekaj želja po pouku in nekoliko sila,« odgovarja hči ju pogleda vprašujoče svojega moža, ko ji je z zadovoljstvom priklimal.

»Prva vzroka kar pustita; v navadi sta pri neodkritosrčnih gostih, prilizovalcih. Tretji vzrok je vaju dovedel v moje učenosno naročje, zato mi ne lažita!« ju posvari starka in pogleda oba z zviti očmi.

»Prišla sva te vprašat, ali je Marija prava čarovnica?«

»Kakoršna je mati, taka je hči!« Mislil pa, da ni tako močno učena, ker se je sama učila iz črnih bukvic, ki sem vama jih dala!« je modro odgovorila čarovnica starka.

»Jaz sem pa ugrabil v prvi deželi sina, grofiča, ki sva ga namerila umoriti. Tega Marija ni dopustila, zato sva mu sklenila naložiti troje delo. Prvo in izmislil jaz, drugo moja ženka, a je izvršil obe, oziroma Marija!« je povedal on.

»Rada bi pa,« mu je posegla žena vmes, da bi tretje delo izmislila ti, ki si

precej uspehov. Sedaj premišljuje o svoji usodi v celjskem preiskovalnem zaporu.

Najlepša proslava osemdesetletnice dr. Jos. Serneca v Celju. Na izrecno željo slovljenca, da se opusti vsaka javna proslava redkega jubileja, je Celjska posojilnica v zadnji svoji seji načelstva votlrala v proslavo 80-letnice svojega dolgotletnega in velezaslužnega predsednika dr. Serneca za razna celjska kulturna, narodna in humanitarna društva 25.000 dinarjev.

Prihodnja seja celjskega obč. sveta se vrši v četrtek 13. tm. ob pol 19. uri z običajnimi poročili iz odsekov.

Savinjska podružnica Slov. planin. društva ima svoj redni občni zbor v soboto 15. tm. v hotelu »pri Belem volu« z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 19. uri.

Koroške vesti.

Iz prevaljskega okraja. Razne pisarne v Prevaljah prosimo, da nam pošiljajo svoje dopise z različno in jasno pisavo. Nekateri uradi pišejo tako nerazložno, da še brati ne znamo. Spuščajjo črke, cele besede, črtajo in zopet popravljajo in delajo v posameznih stavkih toliko napak, da je več pogreškov, nego besed. Tudi bi bilo prav pisati bolj dostojno. Sicer nihče ne zahteva, da bi nam pisali s strojem, kakor dela sodnija, občna ali g. notar, smemo pa vendar pričakovati take dopise, da bodo za med ljudi in dostojni jugoslovanskega urada. Toliko časa si že smejo vzeti, da napišejo dopise za dom, čistopis za stranko. Za občinske doklade, vozove, biciklje, seimarinu, stanovanjske zadeve, globe, cestne in policijske zadeve dobivamo take dopise, da jih nihče ne zna brati. Kako naj rešujejo županstva in kako naj si pomore stranka, ako ne more brati. Pritožbe so splošne, posebno v Tolstemvrhu in okolici. Tudi prosimo za snažen papir, ne za stare, na eni strani popisane in prečrtane tiskovine.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sreda, 12. marca »Čarostrelec«, C.

Četrtek, 13. marca »2X2=5«, B.

—□—

Hudožestveniki v Mariboru. Kakor že javljeno, se je tudi gledališka uprava v Mariboru odločila povabiti svetovne dramske umetnike na enovečerno gostovanje. Ker je pa to gostovanje zvezano z velikimi stroški, je treba, da v gled. uprava že vnaprej vsaj približno število posetnikov. Rok za prijavo je bil do 10. tm. Sedaj se je odločila uprava podaljšati rok za prijavo do 15. tm. Kdor reflektira na to izvanredno zanimivo, strogo umetniško gostovanje, naj blagovoli do 15. tm. rezervirati prostor pri dnevni gledališki blagajni. (Telefon št. 382.) Cene prostora: lože 400—600 D, sedeži 25—100, stojšča 20 D, dijaško 10 D.

najpametnejša in sicer bodi delo tako, da ga Marija ne bo mogla izvršiti!

Starka se je zavnala, kolikor je dal njen sloki hrbet, ter zlovesče pravila: »Na visokem gorovju naj postavi v rdečem morju grad. Ko si ga prideta vidva ogledat, naj streljajo topovi in vojakji izza okopov in grajskega obzidja. Težka naloga!«

Obstrmela sta tako, da sta se še pozabila materi-svetovalki zahvaliti; slovo ni bilo med njimi v navadi. Dvignila sta se na oblaku, k ju je prenesel nazaj v deveto deželo. Čarovnica se je jezila, da si ni mogla ona izmisliti take kazni, tako krasne, tako strašne in grozne, povrhu pa neizvršljive!

8. Grad v rdečem morju.

Prišlo je naslednje jutro, z njim sta bila že zarana tudi čarovnika na nogah, zakaj težko sta ga pričakovala, ko bošta lahko naložila slabotnemu Francelju težko breme, tretje in najtežavnejše delo. V tej razburjeni nestrpnosti sta celo pozabila na spečo Marjo, kateri mora ostati, po njunem sklepu, vse tajno.

Tako je poklical čarovnik, zaslišavši zunaj korake, Francelja v sobo, s klicem pa je prebudil tudi spečo hčerko, ki je vstopivšemu Francelju namignila, naj ne gleda na njo.

»Kakor voš in znaš, ga nagovori čarovnik nekako slaynostno, saj pohvalno

J. Pohorski.

Francelj in Marja.

Čarobna pravljica s Pohorja.

(Dalje.)

Storil je Francelj, kakor mu je naročila Marja. Med njegovim trdnim spanjem je Marja ustvarjala in v kratkem času se je dvigal siv oblak dušljivega prahu s ceste po tožnem travniku, kjer so nežne cvetke zapirale vrata pred vsiljivim gostom, dokler se ni pognel oblak v bliščečem jezeru, čigar gospodarji so bili zlato ribice — kraljice voda. Ponovno je šla Marija k spečemu Francelju. »Že drugič si rešen čarobnega dela in prezgodnje smrti! Škoda bi te bilo, ki si tako lep grofič; vnel si moje srce v plamen ljubezni, ki potrjuje s čini. Zato naredim, kar potreba zahteva, samo da bi bila pri tebi ljubljena...« Ni se mogla premagati, poljubila ga je na rožna usta, vzela svojo posodo in odšla.

Pridrvala pa je po prašni cesti lepa, bogata kočija. Ropot je zbudil Francelja iz sladkih, mamljivih sanj, mel si je svoje mezveste oči, ki so zazrle še krasnejšo naravno sliko. Kar najbolj se je navžil bajne krasote današnje večerke v deveti deželi ter se spomnil, da zahaja sonce in je treba iti domov, sicer ga dobi še čarovnik tu ter ga prične vpraševati, kako je to in ono naredil.

Na poti ga je ustavil že čarovnik:

»Kako je, Francelj?«

»Tako, saj vidite!«

»Aha, resnično! Cesta je tu, tam travnik z bleščečim jezerom. Dobro si naredil! Grem si še natančneje ogledat!« in odšla sta vsaksebi.

7. Obisk pri čarovnici sedme dežele.

Na pragu — jelkinem hlodu — kočje podrtije je pričakovala čarovnica Francelja in zagledavša ga, mu je hitela nasproti s vprašanjem: »Ali si naredil?«

»Le pojdite gledat!« ji je odgovoril kratko in ponosno.

Jezja je udarila iz polnega žolča v glavo in skozi usta za njim: »Le počakaj, ti smrkavec, prideva ti že do živega in tvoji pomagalki!« Vedno je mislila, da zna ona sama najbolje čarati, a sedaj ji je izvršila Marija najtežje delo, torej vé več nego ona sama! — V nekaj trenutkih je bila že pri možu: »Greva takoj k materi v sedmo deželo!«

»Pa pojdiva. Oblak iz jezera, semkaj!« je velel čarovnik. Z mirno-tiho naglico se je privlekel nežen oblak iz jezera, ju obkolil in že so plavalji z neznaniko naglico po mirnem v večerni zarji svetlikajočem ozračju. Prižigale so se že zvezde, ko sta se ustavila pri materi-čarovnici v sedmi deželi.

»Vrag s teboj in vse njegove umetnosti!« sta pozdravila neko sključeno po-

Mariborske vesti.

Maribor, 19. marca 1924.

Čudno postopanje gostilničarske zadruga v Mariboru.

Ko je povodom nedavno izvršenega običnega zbora te zadruga g. Gjurio Valjak obširno ožigosal postopanje prejšnjega načelnika, ki je bilo usmerjeno v nemškem duhu kot nekoč v Avstriji, je bil na istem običnem zboru z nemško večino glasov za načelnika izvoljen gosp. kavarnar Klešič. Misli smo: mož je Hrvat in gotovo pride v zadrugo drugačen duh.

Pa čujmo: Nedavno se je vršila s strani ministrstva revizija inozemcev, ki imajo podjetja v naši državi. Ob tej priliki je bil na zadrugo poslan dopis, naj se izjavi o svojih članih. In g. Klešič kot predsednik je postal v zadevi restavraterja Grajske kleti, g. B. Slahta, ki je zaveden Čeh, sledečo izjavo:

Trgovski in obrtni zbornici

Ljubljana.

Z ozirom na Vaš cenj. dopis z dne 23. tm. si usojamo sporočiti, da podpisana zadruga nima nikakega povišja, prošnja g. B. Slahta podpirati. Imamo namreč dovolj naših državljanov, ki so v gostilničarstvu popolnoma izveščani ter zmogni restavracije voditi. V češkoslovaški državi tudi našim državljanom ni dovoljeno izvrševati gostilničarske obrt.

Maribor, 30. jan. 1924.

A. Klešič, načelnik.

Dvanaest dni pozneje je podal načelnik zopet izjavo, a tokrat za inozemca nemške narodnosti, g. Stiklerja, restavraterja na glavnem kolodvoru, ki se glasi:

Trgovska in obrtna zbornica

Ljubljana.

Z ozirom na Vaš cenj. dopis z dne 8. tm. št. 548 poročamo sledeče:

Gospod Franc Stikler vodi od 1. 1917 restavracijo na glavnem kolodvoru v Mariboru. Imenovani je 1. 1921 za našo državo optikal. Ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani je z g. Stiklerjem jako zadovoljno in želi, da še nadalje ostane v Mariboru. Proti bivanju gospoda Stiklerja v naši državi ni torej nikakega pomisleka.

Pripomnimo še, da g. Stikler ni zase prosil, da se mu dovoli bivanje v naši državi, marveč za svojo sestro, ki je pri njem zaposlena.

Maribor, dne 12. febr. 1924.

A. Klešič, načelnik.

Iznašamo ta gorostasni narodni škandal v javnost za enkrat brez nadaljnjih komentarjev. Vprašamo le: ali so bila ta pisma poslanca po sklepu odbora ali samolastno od g. Klešiča? V odboru gostilničarske zadruga ima no lastni izjavi veliko besedo tudi g. Žnuderl, predsed-

zgotovil že dvojne čarobnih del, da se reši smrti. Da pa je to mogoče, moraš danes napraviti še tretje! Tu se nekoliko oddahne, ker se mu je posrečil uvod; opazil pa je nagli izpremembi na Franceljevem obrazu, zato se je še zaradi veselja oddahnil, da bi v miru užival svoje veselje nad njegovo žalostjo, a ga prekinje čarovnica, nestrpna radi dolgega beseđenja.

Pravi na ostrem vrhu one gore postavil velik grad, tako visok, kakor je tvoje ga očeta v prvi deželi, v sredini rdečega jezera. Ko se midva pripeljava s krasno kočijo po tvoji cesti, da si ogledava tvoj grad, naju sprejmi z vso kraljevske častjo, — streljaj s topovi ob prihodu! — Saj to je lahko delo, sinko moj, se smeje starka Francelju, čigar prestrašena pogleda je ujel čarovnik, ne videč, da mu je Marja tolažilno pokimala, ter rekel: »Lahko greš takoj na delo!«

Pred vnožjem strme gore je Francelja dohitela Marja in vsa zasopla odgovorila na njegov vprašajoči in proseči pogled: »To čarobno delo ni lahka reč; ne morem ga izpeljati brez svoje krvi in udov. Ali si pripravljen razsekati me?« ga je odločno vprašala.

»Ne! Tebe, ki si mi najljubše na širnem svetu, tebe naj razsekam, da rešim sebe? Čemu naj živim potem brez tebe? Tega ne storim nikoli!«

nik mariborske narodnosocialne organizacije. Ali ve o tem in kaj poret k temu, da se g. Klešič v imenu zadruga poteguje za inozemca Nemca, odklanja pa državljana bratske češke države, zavednega Čeha? Dalje: na podlagi kakih dokumentov pride g. Klešič do trditve, da je ravnateljstvo južne železnice s Stiklerjem zadovoljno? Ali ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani daje take uradne izjave gostilničarskim zadrugam? Nimamo namena napadati osebo gosp. Klešiča, pribiti pa moramo nečuvenci narodni škandal, ki se je odigral v okrilju gostilničarske zadruga.

—□—

m K poročilu o protidraginjskem shodu nas prosi g. Škrjanc, da priobčimo sledeče pojasnili: V torkovi številki »Tabore« je bilo priobčeno, da sem jaz na nedeljskem manifestacijskem shodu proti draginji trdil, da ima Slovenija 62 odst. vseh Židov v naši državi. Ker to ne odgovarja resnici in jaz tega nisem nikdar izrekel, prosim, da izvolite to neljubo pomoto s sledečim dejstvom popraviti. Med svojim govorom na nedeljskem manifestacijskem shodu sem navajal statistiko ministra za socialno politiko, po kateri je bilo od začetka leta 1923 do konca leta 1923 za razne prestopke po zakonu o pobijanju draginje 832 kaznovanih oseb. Navajal sem dalje, da je od teh 832 oseb odpadlo 66 odst. na Slovenijo, 21 na Srbijo in le ostalih 13 odst. na Hrvatsko, Slavonijo, Bosno, Bačko, Vojvodino in Banat, čeravno se nahaja tam največ Židov, ki izjemajo druge prebivalce, čeravno je tam največja spekulacija z živilijskimi potrebščinami doma in zatoraj naravno leglo vse neizmerne draginjske nesreče. Ta statistika nam pa obenem tudi jasno kaže, da je tam največje leglo korupcije, ki napravlja razne vladne organe pri popolnoma zdravih očeh — slepe. — Sklepam, da se je vrnila pomota pri osluhu tega dela govora in prosim, da blagovolite to ugotoviti in pravici na ljubo v Vašem cenj. listu popraviti.

m V imenu Njegovega Veličanstva kralja! Obdolženi Rudolf Ozim je kriv prestopka po čl. III. t. 1 zakona z dne 15. oktobra 1868 št. 142 d. z. storjenega s tem, da je kot odgovorni urednik v Mariboru izhajajoče periodične tiskovine »Tabore« zanemarjal dolžno pazljivost, pri kateri bi izostala kaznjiva vsebina v št. 256 z dne 11. nov. 1923 objavljene notice pod naslovom »Katolik ali brez konfesije?«, v kateri se zas. obtožitelja Antona Gmajnerja z naznanjanjem izmišljenih prigodb lažljivo dolži določenega nepoštenega dejanja, ki bi ga utegnlo v mislih ljudi ponižati s tem, da se trdi, da je zas. obtožitelj, ko je bil še kot komunist uslužben v Delavskem domu, pri sodnji korajžno in možato izjavljal, da je brez konfesije, ko pa je prišel kot uslužbenec »Straže« k sodišču in so ga vprašali po veroizpovedi, pa je sramežljivo povesil oči in se tiho oddahnil »katoliške« (§ 488 k. z.). Zaradi tega se ob-

»Zame se nikar ne boji Jaz bom potem zopet taka, povsem cela, kakor sem zdaj!« mu je dokazovalno odgovarjala.

»Če je tako,« pravi še nekako neodločno, »pa naj bo!«

»Dobro me slušaj! Najprej naredi na vrhu strmine v zemlji jamico, potem mi odseči glavo ter jo postavi v njo tako, da bo gledala proti koči. Moja srčna kri naj teče v jamico, ki se spremeni v rdeče jezero. Nato odsekaš palec na rokah in nogah ter jih razstavi četverokotno okoli glave — trdnjave gradu. Slednjič odsekaš vse ostale prste, ki jih razpostavi ti, poveljnik čarobnega gradu, po tvoji volji in potrebi za vojake. Če boš pazil na pravilno izvršitev, zmešava obema čarovnikama hudobne naklepe in krvave račune!«

Med tem sta že dospela na oster vrh strme gore, zatrepetalo je njegovo mlado in nedolžno srce pred izvršitvijo zločina, a bil je pod njeno oblastjo: nevede je stegnil roko desno po sekirji, ki mu jo je nudila Marja, zamežal je, se prekrižal in zamahnil...

Krvnik je izvršil svoje naloženo krvavo delo.

Mogočen grad je kar vzkipeł iz šumeče in peneče se luže krvi, zazibali so se v šepetajočem vetričku počasni valčki rdečega jezera, štiri trdnjave so ga branile

dolžence obsodi po čl. III t. 5 zgoraj navedenega zakona na 200 (dvesto) Din. denarne kazni, v slučaju neizterljivosti na 4 dni zavora in po § 389 kpr. na povrnitev stroškov kaz. postopanja in izvršitve kazni. V smislu § 39 tisk. zak. se ima razsodba brez razlogov na obsojenčeve stroške objaviti v dnevniku »Tabore« med »Mariborskimi vestmi« z istimi črkami, kakor je bila objavljena notica »Katolik ali brez konfesije«, v 8 dneh po dostavitvi sodbe uredništvu. Okrajno sodišče v Mariboru, odd. VII dne 6. marca 1924. Vrabl.

m Slikarska šola v Mariboru. Interesanti niso prešli na večkratno informacijo točnih odgovorov, zato se jih opozarja sedaj, da si je postavil klub »Svobodnih« nalogo, otvoriti v najkrajšem času urejeno slikarsko šolo. Vsa tozadevna pojasnila dobe začasno pri prof. V. Cotiču, Maistrova ul. 17-11. dnevno od 11.—14. ure, ali pa pisмено na navedeni naslov.

m Večerni tečaji za šivanje perila in obleke na dekliškem zavodu »Vesna« v Mariboru se začnejo šele 17. tm.

m Interesantom za velesajem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimacije za praški velesajem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m SEJA GOSPODARSKEGA IN POLITIČNEGA DRUŠTVA ZA I. IN IV. OKRAJ se vrši jutri, tj. 13. tm. ob 20. uri v prostorih tajništva JDS v Mariboru.

m Slovanska čitalnica ima danes, v sredo ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma važno odborovo sejo. Sklepalo se bo o proslavi stoletnice Branka Radičevića.

m Dan 40 mučencev je bil v ponedeljek 10. tm. Narodni pregovor prorokuje 40 dni legega vremena. Če je tega dne lepo vreme. Ker je bil dan lep, upamo, da se bo vsaj to narodno prerokovanje izpolnilo, ker so nas vsi ostali vremeniski preroki pustili na cedilu.

m Kompozicijski večer Winterhalter se na splošno željo dne 13. marca Veliki kavarni ponovi.

m V smrti radi neozdravljive bolezni. 11. tm. so našli na Kalvariji na drevo obešeno žansko Marijo Žunko, ki je živela v divjem zakonu z nekim delavcem Ant. O. v Maistrovi ulici. Pisala mu je pred dvema dnevi pismo, kjer mu sporoča, da gre v smrt radi neozdravljive venerične bolezni. Prepeljana je v mrtvašnico.

m Najdeni predmeti v Mariboru. V času od 16. do 29. februarja 1924 so bili oddani pri kr. policijskem komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se morejo od zgubiteljev dvigniti: 2 manjša bankovca; črna usnjata denarnica, vsebujoča manjšo svoto denarja in drugo; temnorjavna usnjata denarnica, vsebujoča manjšo svoto denarja in zdravniški recept; 4 ključki; krojaške škarje; volnena otročja čepica; usnjata ženska ročna torbica, vsebujoča

proti vsem stranem devete dežele, zrastle in oživele so iz palcev vojaki, kakor gobe po nočnem dežju.

Proti pojemajočemu dnevu je zastrel poveljnik Francelj svoj pogled na prašno njegovo cesto, ki je spuščala mogočne oblake za plamenečo kočijo; izpod koles in konjskih kopit so švigale strele, plameni. Spoznal je bližajočo se čarovniško nevarnost in pretkanost. »Ogenj!« Zagrmeli so mogočni topovi, kakor odmevi so bili strelji vojakov, oglate skale so se zamajale in v divjem vrtincu zropotale v dolino. Čarovniška trdnjava je bila bruhajoč ognjenik.

Manila je nevarnost, Ker čarovnika sta se že odpeljala domov. Poveljnik je pobral svoje hrabre vojake na velik kup, jih razbral po deset ter se dotaknil mogočnih sten gradovih. Rane je namazal s krvjo iz rdečega jezera, glavo položil k vratu, prsti so poskočili in se sprijeli na topih rokah in nogah.

Hipoma se je dvignila s tal Marja, zdrava, še lepša ko prej. Zdelo se jima je, kakor bi se na bila videla že več let, zato sta se oba prerोजना pozdravila v prvem objemu. Podala sta si še roki in šetala z gore svoje sreče v dolino.

(Dalje prihl.)

žepni robec in nekaj para; prazna usnjata rdečkasta listnica.

m Virtuoz na harfo brata Mostler, znameniti akrobati, 2 Edison. Kaupaty trio in Mara Zlatarijeva z novim programom so glavne atrakcije Klub-barovega programa od 1. do 15. marca. Na glasovir igra komponist Pepo Winterhalter.

m Izgubljeni predmeti v Mariboru. V času od 16. do 29. febr. so bili priglášeni pri kr. pol. komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot zgubljeni: črna usnjata listnica, vsebujoča približno 750 D in 2 pismi; rujava usnjata listnica, vsebujoča 25 D, sliki in uradniško legit.; na ime Bernhard Kos glaseča se delavska knjiga; črna kožnata listnica, vsebujoča 50 D gotovine; omot, vsebujoč 2 m belega platna in en omot, vsebujoč 1 par črnih nogavic; broša z 28 briljanti; zavojček, vsebujoč modro žensko krilo, zemljepisne knjige in žensko ročno delo; 1200 D v gotovini in 50 kolekov po 3 D; zastavljalni listek tuk. zastavljalnice, glaseč se na ime Stern; črna imitirana usnjata listnica, vsebujoča 125 do 130 D in 7000 aK v gotovini; srebrna zapestnica z zlato uro; plavi ponošeni šal; uhan v obliki zvezde s 5 malimi belimi kamenčki; zlata broša, na sredini rožica z briljanti, srednji kamen smaragd; usnjata ročna torbica, vsebujoča rujavo usnjato denarnico z 260—270 D gotovine, 3 parov rokavic, žepni robec iz batista z monogramom M. S., razne račune in na ime Mordej Rogatz glaseča se pobotnica na znesek 6000 D; konjska odeja rujave barve; ročna torbica, vsebujoča pribl. 8 D, žepni robec, žepno ogledalo in zlato ovratno verižico; konjska odeja; zastavljalni listek tuk. zastavljalnice št. 730.92; abecedna trg. knjiga rujava kožnata listnica, vsebujoča invalidsko legitimacijo in spričevalo, 2 zastavljalna listka tukajšnje zastavljalnice in približno 6 D v gotovini.

Kultura in umetnost

x Nova učna knjiga za meščanske šole. V Mariborski tiskarni je izšla učna knjiga M. Pirc, Zemljepis kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev za meščanske šole. Knjiga ima aprobacijo in stane vezana 28 D.

x Celjsko mestno gledališče. Z največjim uspehom so gostovali člani ljublj. dramskega gledališča v ponedeljek 10. tm. na celjskem odru z noviteto »Kamela skozi uho šivanke«. Veseloligra je polna bujnega in zdravega humora ter osoljena tudi s prav dobrimi dovtipi. Zagotovljen ji je lep uspeh gotovo tudi v ostalih mestih. Burno ploskanje občinstva je nagradilo Ljubljance za res dobre kreacije in prav povoljno insceniranje igre.

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Studenci se pridružuje sklepom bratskega društva v Mariboru in je na svoji zadnji odborovi seji dne 1. tm. izključilo člane, ki so se udeležili »Rapidove« maškerade. — Žalosten pojav nacionalne nezavednosti članstva, ki je prireditelj lastnega društva bojkotiralo, pač pa se je udeležilo ob istem času — tuje prireditve! V ostalem so dovolj tehtni razlogi, katere je navedlo mariborsko društvo.

Sport.

: Nogometni odsek ISSK Maribor sklicuje za sredo 12. tm. ob 20. uri v zadnji sobi hotela »Pri zamorcu« sestanek vsega svojega članstva v svrhu postave moštva za Pokalno tekmo, ki se vrši 16. tm. in volitev kapetanov. Pozivljajo se pa tudi vsi člani, da poravnajo članarino za prihodnjo sezono. Tajnik.

: Medklubski odbor LNP v Mariboru. Ime poslovnega odbora LNP se je spremanilo na »Medklubski odbor« ter se bodo v bodoče vse važne objave vršile pod kratko MO. V petek 14. tm. ob 20. uri je seja MO »Pri zamorcu« ter se na njo vabijo delegati vseh klubov, ker se bodo določali termini in prostori za prvenstveno tekmovanje. V nedeljo 16. tm. se odigra obvezna pokalna tekma Maribor : Rapid.

Darovi.

Za Jugoslovensko Matico. Prigodom prvega letošnjega porotniškega zasedanja na tuk. okrožnem sodišču je pisarniški ravnatelj Kraševac nabral na vstopnicah k obravnavam znesek 616.75 D.

Gospodarstvo.

Resolucije

sklenjene na občnem zboru Glavnega Saveza jugoslov. vinogradnikov dne 16. februarja 1924 v Zagrebu:

I. Resolucija glede vinske krize.

Prisotni delegati krajevnih vinarskih društev in drugih gospodarskih organizacij, pretresajoč vsestransko vprašanje vinske krize, ugotovijo po predlogu gg. referentov, kmet. svetnika Skalickega iz Novegamesta ter pot. učitelja Pavla Cesarja iz Samobora, da je v svrhu odstranitve vinske krize potrebno:

1. da se v vseh drž. trtnih nasadih razmnožujejo samo take grozdne vrste, ki dajejo vina dobre kvalitete;
2. da se skrbi za to, da se tudi v privatnih trtnicah vzgajajo le take vrste cepčenk, ki dajejo boljša vina;
3. da se zabrani saditev vinogradov po nižavah in na oranjah, sploh na zemljiščih, ki so sposobna za kako drugo kulturo;
4. da se oprostitve davka za novo zasajena vinogradska tla, ki niso sposobna za drugo kulturo, razven vinogradništva, podaljša od 10 na 20 let;
5. da se strogo izvede kontrola vina, ki se konzumira, v vseh prodajalnicah in trgovinah;
6. da se čimprej uvede edinstveni vinski zakon za celo državo;
7. da se pri osnovah zakonov, ki se tičejo vinogradništva in trgovine z vinom, predno se predložijo narodni skupščini, zasliši mnenje vinarskih in drugih gospodarskih organizacij;
8. da se povodom sklepanja trgovinskih pogodb s tujimi državami brezpogojno zaščiti domača produkcija vina, pritegnivši k pogajanjem vedno tudi zastopnika našega Saveza;
9. da se pri sklepanju trg. pogodb doseže čimvečje ugodnosti za izvoz naših vin na inozemska vinska tržišča;
10. da si ministristvo poljoprivrede zagotovi večjo svoto v svojem proračunu za povzdigo kletarstva in vinske trgovine;
11. da se zgradijo boljše železniške zveze, kjer je to potrebno;
12. da se znižajo železniški tarifi, v kolikor isti onemogočujejo izvoz vina;
13. da se osnujejo postaje za zgoščevanje vinskega mošta v svrhu zvišanja alkohola v takih krajih, kjer se proizvaja vina z nizko stopnjo alkohola;
14. da se imenuje strokovnjake, ki nadzorujejo točno izvedbo zakonov in naredb, tičejočih se pospeševanja vinogradništva in vinske trgovine. Njih dolžnost je tudi, da organizirajo in vodijo statistiko, brez katere ni pravega pregleda o faktičnem stanju produkcije ter o prometu in vnovčevanju vin in drugih vinskih proizvodov;
15. da se doseže od tujih držav, s katerimi se sklenejo trgovinske pogodbe, carinjenje vina po odstotkih alkohola;
16. da se brezpogojno zabrani vsaki uvoz vina iz inozemstva;
17. da se pospeši prevoz vina in grozja po železnicah, se mora skrbeti za to, da bo na razpolago vedno dovolj vozov, kakor tudi, da se pri izvozu olajša carinska manipulacija na granicah;
18. da država podpira propagando za osvojitve inozemskih vinskih tržišč, ki jo bo podvzel Glavni Savez jugosl. vinogradnikov;
19. da izvoli glavni Savez v to svrhu posebni odbor, obstoječ iz zastopnikov vinotrtčev, vinogradnikov ter vinarskih strokovnjakov, ki naj sestavi predloge o korakih, ki jih je podvzeti za propagando naših vin v inozemstvu.

II. Resolucija glede edinstvenega vinskega zakona za celo državo.

Po predlogu g. referenta prof. Kaitnerja iz Zagreba se sklene:

»Pozvati ministristvo poljoprivrede kraljevine SHS, da pusti v interesu rešitve vinske krize, kakor tudi v zaščito vinogradništva takoj izdelati edinstveni vinski zakon za celo kraljevino SHS in da ga čimprej predloži narodni skupščini, da ga sprejme. Vinski zakon naj stopi v veljavo najkasneje do konca avg. 1924, tako da se ga lahko izvaja že pri prihodnji trgatvi.

Če pa ne bi bilo tehnično izvršljivo izdelati do gornjega roka novi vinski zakon, naj ministristvo izda tozadevne navedbe prehodne narave, s katero se vinski zakon za krajšo dobo uveljavi. V tem slučaju mora biti vinski zakon predložen skupščini najkasneje za leto dni pozneje.

Sestava vinskega zakona naj se poveri strokovnjakom, kateri imajo vinski zakon izdelati s posebnimi ozirom na zaščito našega manjšega vinogradnika, upoštevajoč pri tem vendar tudi položaj vinske trgovine v Evropi. V tem vinskem zakonu morajo biti dovoljeni vsi racionalni in napredni postopki današnje tehnike, katerim ni cilj pomnožitev vina. Zlasti mora biti dovoljena priprava vina potom ugoščevanja, torej zmanjšanja voluma (obsega). V to svrhu se mora dovoliti tudi poboljšanje vina potom zmrazavanja, ozir. potom dodatka zgoščenega mošta, pripravljenega s vkuhanjem v vakuumaparatih ali iz osušenega domačega grozja. Dovoliti se mora nadalje tudi sladkanje vina s čistim repnim (pesnim) sladkorjem, da se morejo vina slabšejših letnikov popraviti tako, da bodo slična vinom iz istih leg v dobrih vinskih letinah, ter da se morejo pogrešna ali bolna vina s ponovnim vrenjem zdraviti. Potem se mora dovoliti dodatek čiste vinovice (konjaka, dobljenega od destilacije vina) ki vsebuje najmanj 75% (volumnih) alkohola in to samo pri izdelovanju dezertnih in posebnih vin z nad 16% alkohola in sicer z dodatkom največ 4 litrov vinovice na en hektoliter vina. In v to svrhu se mora dovoliti in podpirati izdelovanje dezertnih in penečih vin na celim teritoriju kraljevine SHS.

Najstrožje zabraniti pa je umnoževanje vina z dodatkom vode, sadjevca ali sadnih sokov ter tvarin, ki so zabranjene tudi v drugih državah.

Posebno se mora zaščititi vinovica, to je vinski destilat (konjak), na način, kakor v drugih naprednih vinskih državah, tako da more pod tem imenom v trgovino samo originalni destilat vina.

Za domačo porabo se mora manjšim vinogradnikom dovoliti napravljjanje pikole (petijota) iz vinskih tropin.

Nadzor nad izvedbo vinskega zakona se naj prepusti političnim oblastim in posebnim po oblastih za to določenim zavodom. Nadzor mora biti čim strožji in čim popolnejši. Nadzorovati so v glavnem praktična opravila v kletih.

III. Resolucija glede pobijanja direktno rodečih vinskih trt.

Po referatu g. pot. učitelja Skundriča iz Daruvara se ugotovi:

»Da se nahajajo v skoro vseh vinorodnih pokrajinah naše države velike površine zemlje, zasejane z manj vrednimi direktno rodečimi ameriškimi trtami, ki se neprestano razširjajo, čeravno proti trtni uši niso odporne in zaradi tega kot podlage neoporne in čeravno njih vino vsled slabega okusa in duha ter zdravju škodljivih sestavin ni sposobno za vinsko trgovino. Navzlic vsemu temu se te trte od nekega ljudstva vedno več in več sade ter se s tem povzročajo v narodnem gospodarstvu: a) obnova vinogradov na neodporni podlagi; b) pritisk na vinogradništvo, ki po praktičnih in znanstvenih izkustvih edino odgovarja zahtevam svetovne vinske trgovine; c) povečanje vinske krize z nagoniljenjem velikih in za trgovski promet nesposobnih vinskih zalog; d) kvarenje dobrega glasu vina iz domače trte; e) izguba tujih vinskih tržišč; f) nemogućnost tekmovanja v vinski trgovini; g) vedno večje opušcanje obdelovanja zemljišč, kjer so propali stari vinogradi in kjer se z uspehom more gojiti samo vinska trta; h) prenos vinogradništva iz njegovih prirodnih položajev v plodovite ravline; i) gomiljenje za trgovino nesposobnih vinskih proizvodov in j) nevarno širjenje alkoholizma.

To težko stanje našega vinogradništva znači torej propadanje narodnega blagostanja, zdravja in delavnih sil.

Zakon o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva zabranjuje sicer sajenje direktno rodeče loze, a ta zabranitev se ne izvaja in se niti ne more uspešno izvesti, dokler se z zakonodajnimi in sistematičnimi ukrepi ne uredi vprašanje obstanka postojećih velikih površin te vrste vinske loze v naši državi.

Interesi narodnega blagostanja zahtevajo imperativno, da se pobija in onemogoči vsaka proizvodnja v državi, ki pri izgubi delavne sile in prirodne energije nima vrednosti v trgovini. Vsled tega pooblaščenje današnji občni zbor enoglasno upravni odbor Glavnega Saveza, da v svrhu rešitve tega vprašanja:

1. zahteva od ministristva poljoprivrede in vod izdatni in ceneni agrarni kredit za povzdigo cepčlenih vinogradov; zlasti pa za kraje, kjer se nahaja veliko direktno rodeče loze, najstrožjo izvedbo zabranitve sajenja, reklame in prometa take loze; uvrstjenosti zaščitnih ukrepov proti spekulativni manipulaciji z vinom take loze v novi vinski zakon; pospeševanje produkcije cepčlenih trt; provedbo statistike direktno rodečih nasadov; znanstveno anahizo vina teh nasadov; donešenje prehodnih zakonskih in zaščitnih ukrepov proti tem že obstoječim nasadom; namestitve vinarskih strokovnjakov v vsakem večjem vinogorju; obvezno učenje cepčlenja za vse lastnike direktno rodečih nasadov; poskusi z najplemenitejšimi direktno rodečimi francoskimi hibridi; ustanovitev strokovnih odborov za organizacijo literarnega delovanja in javne propagande proti tej trti v vseh pokrajinah, kjer se nahaja direktno rodeča trta;

2. izdela in predloži pristojnemu ministristvu zakoniti načrt o pobijanju direktno rodečih trt, kot dopolnilo zakona o pospeševanju vinogradništva — v kolikor to ni dovoljno rešeno v novem vinogradarskem pravilniku.

Ob enem poziva občni zbor Glavnega Saveza jugosl. vinogradnikov svoj upravni odbor, kakor tudi upravne odbore vseh pokrajinskih Savezov, da v svojem delokrogu podvzamejo vsako akcijo, ki bi bila v stanu omogočiti ter podpreti zakonske ukrepe, da se naše vinogradništvo temeljno in trajno oslobodi škodljivega vpliva direktno rodečih trt.

IV. Resolucija glede strokovnega glasila zveze vinogradnikov.

Sklene se na predlog gg. referentov Skalickega iz Novegamesta in Hrčiča iz Zagreba: »Poveriti rešitev tega za Savez in njegove člane nad vse važnega vprašanja upravniemu odboru.

V. Resolucija glede uvoza vina iz Italije.

Na predlog g. Kopača iz Zagreba se sklene odposlati ministristvu poljoprivrede in vod brzojav sledeče vsebine:

»Kakor se doznava, spravljajo italijanski vinski trgovci večje količine vina v Trst, računajoč na izvoz v kraljevino SHS. Ta izvoz naj bi omogočila nova vinska klavzula v trgovski pogodbi, ki bo sklenjena med Italijo in našo kraljevino. V imenu vinogradnikov iz cele države, ki itak že trpe pod vinsko krizo, protestiramo proti vsaki določbi, ki bi omogočala uvoz italijanskega vina. — Možnost takega uvoza bi pomenila katastrofo za naše vinogradništvo.

VI. Resolucija glede uvoza vina, grozja in likerjev iz Italije.

Na predlog g. nar. poslanca Nemančiča iz Zelenbeja pri Metliki se sklene zahtevati od vlade: »1. Da vsak uvoz vina, grozja in likerja iz Italije brezpogojno zabrani; in 2. Da se k sklepanju mednarodnih pogodb vedno pritegneta dva strokovnjaka, ki ju naj nominira Savez.

VII. Resolucija glede vinskih tipov.

Na predlog g. Košarja iz Sv. Boltenke pri Središču se sklene: »Da merodajni faktorji skrbje za to, ustanoviti na temelju vinarskih zadrug za vsako vinogorje stalen tip vina.

VIII. Resolucija glede redukcije vinarskih in drugih kmet. strokovnjakov.

Na predlog agronoma g. Petra Mioviča iz Maribora se sklene zahtevati od vlade: »Da ustavi nadaljno redukcijo kmet. strokovnih organov, ker so za po-

speševanje kmetijstva, odnosno vinnogradništva nujno potrebni ter da že reducirane zopet pozove v službo.

IX. Resolucija glede tranzita vina.

Na predlog g. Nikola Petroviča iz Beograda se sklene zahtevati od vlade: »Da se uveljavi iste transportne tarife, ki veljajo za izvoz vina v inozemstvo 1. za vina, ki se prevozijo iz Splita, kot centra proizvodnje vina v Dalmaciji v Južno Srbijo: Skoplje, Kavadar, Veles, Bitolj, da gredo kot tranzit; 2. Isto naj se uveljavi tudi za vina, ki se izvozijo iz Vrha, kot centra proizvodnje v Vojvodini, in za vina, ki se izvozijo iz Maribora, kot centra proizvodnje v Sloveniji.

X. Resolucija glede zaštite domače industrije konjaka.

Na predlog g. agronoma Zivanoviča iz Golobke (Srbija) se sklene pozvati upravni odbor glavnega Saveza: »Da vpliva na vlado, da zaščiti domačo industrijo konjaka (vinovice) in da odstrani razne umetne konjake, ki se nahajajo v prometu in ki s svojo ceno konkurirajo naravnim konjakom, ki se dobivajo iz naših domačih vin. Ker imamo v naši državi dovolj razvito industrijo naravnega konjaka — od vina, se lahko zabrani brez razlike vse imitacije konjaka, s čim se bo naša industrija konjaka povzpela na dostojno višino. Isto se mora uveljaviti tudi za imitacijo dezertnih vin.

XI. Resolucija glede vinarkega Kongresa v Mariboru.

Na predlog g. Košarja iz Sv. Boltenke se sklene: »Pozvati upravni odbor Glavnega Saveza, da priredi sporazumno s pokrajinskimi Savezi vinogradnikov za Slovenijo v prvi polovici meseca septembra t. l. v Mariboru vinarški kongres v zvezi s poučenimi izleti v Halozs in Ljutomerske gorice.

XII. Stališče napram resoluciji gospodarskega sveta za Dalmacijo v zadevi vinske krize.

Na predlog g. Pansina iz Splita se sklene: »Vinska kriza znači za Dalmacijo ekonomsko krizo, ki ji je posledica živna beda in glad. Da se prepreči katastrofa, se mora temu takoj od pomoči in sicer:

1. treba je zrušiti vsa interesna carinska otežkočenja in uvesti favorizirajoče železniške tarife za prevoz vina po vzoru italijanskega »Adriaticarja«;
2. treba je pospešiti ustanovitev združenih vinskih klet v Dalmaciji z državno subvencijo saj v obliki brezobrestnih posojil;
3. treba je apelirati na gosp. ministra poljoprivrede in vod, da stopi v ožje stike z g. zunanjim ministrom v svrhu omogočitev eksporta naših vin. Samo diplomacija zamore nam otvoriti vrata na zunanje trge. Vsekakor je čudno, da mi, ki produciramo 3½—4 milijone hl vina kot agrikulturna država, ki je navezana na uvoz vseh mogočih industrijskih produktov iz tujih držav, ne moremo doseči trgovinskih konvencij s Češko in Avstrijo za plačiranje naših vin na naših predvojnih vinskih tržiščih.

Savez se pridruži enoglasno staviženim zahtevam.

Pokr. Savez jugosl. vinogradnikov za Slovenijo.

ZATIRAJTE ŠKODLJIVCE KMETIJSKIH KULTUR!

Opozorja se na to, da se zakon o zatiranju škodljivcev kmetijskih kultur vse premalo izpopolnjuje. Občinski uradi bi morali tej zadevi posvetiti večjo pozornost.

Opomni se pri tem na škodo, ki jo povzročajo na kmetijskih kulturah n. pr. gosenice, krvava uš, listna uš, škita uš; dalje grozdni sukač in druge trtne bolezni, vrane, žitna snet, razne škodljive rastline na polju in travnikih itd.

Na drugi strani so občinski uradi dolžni, posvečati večjo pozornost zaščiti ali varstvu ptic in drugih živali, ki so kmetijstvu koristna. Opaža se še vedno, da se vse premalo skrbi za to, da se odvrača otroke, da ne uničujejo jajc, gnezd in mladičev koristnih manjših ptic pevk. Opažuje se, da se posebno pastirji v tem

pogledu premalo nadzorujejo in da se povzroča s tem kmetijstvu vsako leto velika škoda. Po obstoječih zakonih je dolžan vsak posestnik uničevati škodljivce na svoji zemlji in na drugi strani skrbeti za varstvo koristnih živali.

Občinski uradi so dolžni, nadzorovati, da se ti zakoni izpolnjujejo. Na posestvih zamiknih lastnikov mora občina izvesti uničevanje škodljivcev na stroške lastnika. Občine smejo v svoj budget staviti potrebne svote za nagrade lovcem, ki se izkažejo pri zatiranju škodljivih živali kot posebno delavni in zaslužni. Občinski uradi naj kaznujejo one, ki bi se zagrešili proti določbam omenjenih zakonov.

V ostalem se občinski uradi opozarjajo na še veljavni dež. zakon z dne 10. dec. 1868 št. 5. dež. zakonika za Štajersko iz l. 1869, tičeč se obrambe poljskih pridevkov in sadnega drevja pred škodljivci, in na zakon z dne 9. jan. 1882 št. 10. dež. zakonika za Štajersko, tičeč se iztrebljevanja in uničevanja predenice, osata, omele, češmine itd.

—□—

POZIV SADJARJEM IN VRTNARJEM MARIBORSKEGA IN MARENBERŠKEGA OKRAJA.

Odveč bi bilo povdarjati veliko važnost sadjarje in vrtinarstva za našo pokrajino! Naši kraji so vsled ugodnih podnebnih in talnih razmer naravnost ustvarjeni za produkcijo najfinejšega namiznega sadja, zlasti žilastih jabolk. Na svetovnih razstavah v Parizu (1900) in Düsseldorfu (1904) si je priborilo naše sadje najvišje odlikovanje in je vitalnega pomena za bodočnost našega sadjarstva, da sloves svojega sadja, ne le ohranimo, temveč po možnosti še povzdignemo. To bo mogoče le tedaj, ako se strnemo v močno organizacijo, katere cilj je pospeševati obe kmetijski panogi, sadjarstvo in vrtinarstvo z vsemi modernimi pripomočki: z izdajanjem strokovnega glasila, predavanji, tečajih, izleti, prirejanjem sadnih in vrtarskih razstav, ogledov, posredovanjem pri nabavi vrtnega semena, sadnih in vrtnih rastlin, sredstev za pokončevanje škodljivcev in boleznih, raznih sadjarskih in vrtarskih potrebščin, strojev, aparatov, orodja itd. itd.

Taka organizacija je »Sadjarsko in vrtarsko društvo za Slovenijo«, ki je pokazalo s svojim nesebičnim in plodnim delovanjem že prva leta svojega obstoja, da stoji na zdravih temeljih in mu je bodočnost zagotovljena. Dasi šteje društvo že tisoče članov, je vendar le potrebno, da se njih število še znatno pomnoži, kajti le tedaj bo moglo svoj program v polni meri tudi izvesti in uresničiti.

V svrhu pridobitve čim večjega števila članov je sklenil odbor mariborske podružnice Sadjarskega in vrtarskega društva organizirati v svoji podružnici vse sadjarje in vrtarje mariborskega in marenberškega sodnega okraja in se obrniti z okrožnico na župne urade in šolska vodstva, da ga v njegovih stremljenjih blagohotno podpirajo.

Člani plačajo 25 D kot letno članarino, s čimer zadobe sledeče pravice in ugodnosti:

1. Dobivajo vsak mesec društveno in strokovno glasilo »Sadjar in vrtar«, ki prinaša aktualne in čisto primerne članke iz peresa naših najboljših strokovnjakov in praktikov.

2. Imajo pri nakupu sadnega drevja vrtnih rastlin in semenja popust, odnosno prednost v državnih in privatnih podjetjih. Pri nabavi sadnih in vrtnih potrebščin bodo imeli odslej pri naših podružnicah prednost le organizirani člani Sadjarske in vrtarske društva. Nečlane se bo zadoštilo še le v drugi vrsti in plačajo vrhu tega blago po dnevnih tržnih cenah (brez popusta).

3. Člani imajo pravico brezplačne udeležbe pri vseh društvenih in podružničnih prireditvah: predavanjih, tečajih, izletih, sadnih in vrtarskih razstavah, ogledih itd. ter dobivajo v vseh vprašanih, tičečih se sadjarstva in vrtinarstva, brezplačen nasvet pri naši podružnici.

4. Pri nakupu sadjarskega in vrtarskega orodja, strojev, aparatov, sredstev za zatiranje škodljivcev in boleznih, ujetnih gnojil itd. bo šla naša podružnica svojim članom vedno rade volje na roko.

Obratamo se torej do vseh onih, ki se bavijo s sadjarstvom ali vrtinarstvom in jim je napredek teh kmetijskih panog pri srcu, da pristopijo k čim večjemu šte-

vilu k »Sadj. in vrt. društvu za Slovenijo« ter javijo svoj naslov: Podružnici Sadj. in vrt. društva v Mariboru — vinarska šola.

Za odbor:

Jos. Priol, predsed. Franjo Aplenc, tajn.

—□—

ZAKAJ SEM ZA CENTRALIZACIJO ZADRUG ZA VNOVČEVANJE VIN?

Sem g. M. Štiblerju, kot našemu najodličnejšemu zadrugarju, zelo hvaležen, da je smatral vrednim ter je kot prvi reagiral na moj članek glede zadrugnega vnovčevanja vin (glej »Kmetovalca« št. 2 od 31. jan. tl.). Moj predlog je bil zamisljen in se naj smatra le kot nekaj surov načrt, kako spraviti naša vina na inozemska vinska tržišča. Ideja sicer ni nova, pač pa je za obstoj našega slovenskega vinogradništva toli važna, da se ne bo dala spraviti iz dnevnega reda, dokler se na en ali drug način ne oživočari. Rad si toraj pustim dopasti korekture, samo da služijo stvari in nas dovedejo za korak bližje rešitvi tega nad vse perečega gospodarskega vprašanja.

G. Štibler je predvsem proti centralizaciji zadrugnega vnovčevanja vin, kakor je meni lebdela pred očmi in daje prednost samostojnim zadrugam za posamezne vinarske okoliše. Toda navzlic argumentom, ki jih navaja g. Štibler in ki so gotovo upoštevani vredni, si ne morem kaj, še tudi v naprej ostati prepričan centralist, kar se tiče zadrugarstva za vnovčevanje vin.

Kakor je znano, je pri nas usoda vsake strokovne organizacije, najsibo potem zadruga ali društvo, popolnoma odvisna od ene edine osebe. Če ta oseba svoj posel razume in je dovolj poštenovalna in nesebična, delati za druge, organizacija uspeva; če ne, ostane samo na papirju. Za eno veliko, močno organizacijo, kakor si jo predstavljam za vnovčevanje vin, ne bo težko najti zmožnega in agilnega vodjo in ga gnotno primerno oškodovati za njegovo delo. Ne tako za manjšo organizacijo, za vsako posebej! Sedaj obstoječe vinarske, ozir. kletarske zadruge, ozir. društva pri Sv. Bolfenku pri Središču, v Ormožu, Ptuj, Mariboru in Celju n. pr., si ne morejo vsaka za se omisliti prvovrstnega, strokovno in komercialno naobraženega voditelja. Če bi se pa združile v zvezo ali, kakor jaz predlagam, če bi skupaj tvorile centralno zadrugo za vnovčevanje vin, bi si lahko privoščile prvovrstnega uradnikavodjo, ne da bi to preveč obremenilo režijo.

Nadalje mislim, da ni sile, da bi se en poskus centralizacije prodaje zadrugnih vin, ki se v hiperkulturni Nemčiji ni obnesel, tudi pri nas izjalovil. V Nemčiji so ljudje in razmere pač tako zelo različne od naših, da se njihove institucije navadno ne dajo kratkoma k nam prenesti. V dokaz, da se centralizacija gotovih akcij lahko tudi slajno obnese, naj nam služi obnavljanje po trtni uši uničenega vinogradništva v bivši Avstriji, ki sigurno ne bi tako napredovalo, če ne bi bile agende in vodstvo v to svrhu centralizirane.

Kar se tiče nakupa in razpolaganja z vinom od strani posameznih zadrug, včlanjenih v centralno zadrugo, se jim lahko pusti do gotove meje prosta roka, zlasti glede vinske trgovine v tuzemstvu, le glede tipnega vina, to se pravi vinskega tipa dotičnega okoliša in vinske trgovine z inozemstvom, bi si centralna zadruga morala pridržati ingerenco.

Glede sodelovanja vinskih trgovcev pri zadrugah me je g. Št. napačno razumel. Predstavljam si vinske trgovce kot člane zadruge le v toliko, v kolikor prepušče zadruzi svoj inventar proti gotovi najemnin, s pravico do participiranja na eventualnem čistem dobičku zadruge, kar je — mislim — opravičeno. Nikakor pa nisem mislil na sodelovanje vinskih trgovcev, ki se aktivno pečajo z vinsko trgovino, pri vodstvu zadrug. Razmerje med zadrugo in člani vinskimi trgovci morajo urediti pravila.

Predstojajoč vrstice naj služijo tudi kot odgovor na drugi članek o zadevi, objavljen v že omenjeni številki 2 »Kmetovalca« od 31. jan. tl.

Oba g. člankarja naj bosta prepričana, da sem si popolnoma svest številnih težkoč, ki stoje nasproti ustanovitvi nameravanega podjetja za zadrugno vnovčevanje vin. Toda te težkoče ne leže, po mojem mnenju, toliko v teoretičnih, kakor ravno v praktičnih pogledih. Produ-

centa danes ne bo težko prepričati o njihovi potrebi zadrugnega vnovčevanja vin. Tudi se ne bojim nasprotstev že obstoječih vinarskih, ozir. kletarskih zadrug napram novi organizaciji, kakor tudi nerazumevanja vinogradniških krogov za zadrugno delovanje, ne. Vsa ta nasprotstva bodo ponehala in se razblinila v nič, kakor hitro bo zadruga začela poslovati in bodo ljudje začeli čutiti nje blagodejnih vpliv. Skrb mi dela le vprašanje potrebnosti kletarskih priprav in inventarja za namišljeno veleprodajanje. Toda tudi v tem oziru se bo dalo — upam — z združenimi močmi in z dobro voljo premagati začetne težave in premostiti zapreke, ki vodijo na cilj.

Puklavac.

—□—

Vinarsko društvo za šmarnski okraj je imelo dne 24. febr. tl. svoj občni zbor ob prav lepi udeležbi. Med drugim se je sklenilo zahtevati od pokrajinske zveze vinogradnikov, da čimprej začne izdajati strokovni vinogradarski list, kakor tudi, da se pobriga za to, da se takse na gostilne in druge obrate, ki razpečavajo alkoholne pijače, ukinejo, ker povzročajo nadaljno nazadovanje vinskih cen. Na koncu občnega zbora je imel predsednik društva, okrajni ekonom g. Štamberger, interesantno predavanje o raznih vinarskih zadevah.

Vsem planinskim odborom mariborske oblasti. Krajni komisar za agrarske operacije v Ljubljani razglasa: Sklicujem pod imenom »Planinski dan« skupno sejo Planinskih odborov mariborske oblasti (političnih okrajev Celje, Slovenj Gradec in Konjice) v Mozirju na dan 30. marca 1924 ob 11. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Otvoritev in pozdrav po agrarnem komisariju. 2. Predavanje: »Agrarna politika in naše planšarstvo«, predava agrarni komisar dr. Fran Spiller-Muys. 3. Poročilo planinskega nadzornika. 4. Poročila načelnikov Planinskih odborov o stanju planin in planšarstva v njihovem okraju in sicer: 1. lastnih (zasebnih in skupnih) planin. 2. Veleposestniških planin. 3. Predlogi za delovni program v l. 1924 po sledečih smernicah: 1. določitev planin, na katerih se ima pričeti z izboljševalnimi deli, 2. določitev planin, za katere je izdelati izboljševalne načrte, 3. revizija že izvršenih melioracijskih del, 4. Slučajnosti. Dolžnost vseh planinskih odborov je, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo. Vabljeni pa so vsi, ki se zanimajo za povzdigo in prosep naših krasnih planin ter za napredek našega planšarstva, posebno okrajni odbori, pašniške zadruge in posamezni planinski posestniki. Planinskim odborom naročam, da izdelajo že doma v posebnih sejah podrobna poročila in predloge ter jih prinesejo po možnosti spisana na zborovanje.

g Agrarna biblioteka: V. knjiga: A. Hribar: Džubar in džubrenje. (Gnoj in gnojenje). Upravo je izšla iz štampe petta knjiga Agrarne biblioteka pod gornjim naslovom. Auktor nam je v ovoj knjizi na vrlo lepi način prikazal koju važnu ulogu imade džubar (stajski i vještački) u biljnoski proizvodnji, te zemljoradnicima dao tačnu i jasnu uputu, kako se imaju vladati, ako hoće, da na svojim zemljištima povećaju godišnje svoje žetve. Veliki broj naših zemljoradnika drži, da je dovoljno, da obraduju svoja zemljišta onako kako su im i djedovi i očevi obradivali, te su vrlo slabo pristupačni modernim načinima obrade zemlje. Nauka je danas toliko pokročila naprijed, da je i zemljoradnju podigla do znanosti, koja je postavila nova načela i nove teorije, na temelju kojih zemljoradnik sa što manje truda i troška može da izbije iz zemlje relativno više koristi. Gospodarska osnova, plodored, izbor zdravog i dobrog sjemena, dobra priredba tla, to su sve faktori, o kojima ovisi dobra žetva, a ponajglavniji je džubrenje tla. Vodjen mislju, da je džubar upravo duša poljoprivrede, te da zemlja valja uz dobar rad i njegu dobro i džubriti, napisao je auktor ovu knjigu, pa je osim na stajsko i zeleno džubrenje htio da svrati osobitu pažnju zemljoradnika na važnost vještačkog džubra (umjetnog gnojiva).

—□—

TRŽNE CENE.

Vrednost denarja. Na zagrebski borzi se je 11. tm. dobilo: 100 lir za 333 din.

1 dolar za 79—80 D. 100 avstr. kron za 14 in pol para, 100 čeških kron za 230 D. 100 francoskih frankov za 277—282 Din. 100 švicarskih frankov za 1390 Din.

Tržne cene v Mariboru 12. marca. Mleko 1 l 3.50—4 D. smetana 1 l 12—15, domači sir kg 9—7.50, surovo maslo kg 44—48, kuhano maslo kg 60, jajca 1.25—1.50, ječmen 1 l 3, oves 2, pšenica 3.50, rž 2.50, ajda 2, jabolka kg 6—12, krompir kupček 0.25—0.50, motovilec kupček 1 D; cene mesu: goveje meso kg 1.25, II. 24, telečje meso kg 30—32 Din.

Mariborski živinski sejmi (11. tm.) Dogon 20 konj, 172 volov, 288 krav, 3 bik in 8 telet, skupno 491 komadov. Povprečne cene za kg žive teže: debeli voli 12.75—13.75, poldebili 11.50—12.25, plemenski 8.50—11.50, bikji za klanje 10.75, debele klavne krave 10.75—14.25, plemenske 9.25—10.50, za klobase 7—9, molzne in breje 9—10.25, mlada živina 10.50—13.50 D. Mesne cene za kg: volovsko meso I. 25—27, II. 22—24, meso bikov, krav in telic 19—20, telečje meso I. 30, II. 26, svinjsko meso sveže 30—40. Cene so sicer malo padle, vendar so še toliko visoke, da so se kupci vzdrževali večjega nakupovanja. Za tuzemstvo je bilo prodanih 132 komadov, za izvoz v Italijo pa 15 komadov.

Zagrebska vinska borza (5. tm.) Bile so same ponudbe brez povpraševanja in zaključkov. Notirajo: belo kmečko vino, iz Sesvete, postavno vagon Sesvete, blago 4; staro belo, 11-odstotno, iz Subotice, franko Zagreb, blago 6.25; novo belo, 11.5 odstotno; iz Vršca, postavno Zagreb, blago 4.75; staro belo, 8.5 odst., blago 3.75; črno, 12 odst., iz Vršca, postavno Zagreb, blago 5.50; črno dalmatinsko, 12 odst., franko Sušak, blago 5.50; kmečko belo, 8—8.50 odst., postavno Konščina-Zlatar, blago 3.50; belo Sv. Ivan Zelina, 9 odst., postavno Sesvete, blago 4.50; belo Okle-Plešivica, okrog 10 odst., blago 5.75, moslovaško belo, 10 odst. postavno Popovača, blago 6.50; moslovaško belo, 11 odst., blago 6; rdeče, 12.4 odst., blago 6.25 dinarjev.

Vinski trg (11. tm.). Položaj glede izvoza nespremenjen, dočim se za domači konzum kupuje nekaj več. Posebno vina iz vinogradnikov, ki se nahajajo blizu mest, gredo precej lažko v denar. V Sloveniji so cene od zadnjega našega poročila nespremenjene. V zagrebski okolici se pa trgujejo nova vina po 2.50—5 D za liter po jakosti, stara vina po 8—15 za liter. Nova vina v varaždinski okolici notirajo med 3.50—6 D za liter. V okolici Vršca se prodajajo 12—13 odst. vina po 5—8 D za liter, južnodalmatinska vina po 3—4, severnodalmatinska po 2.50—3.50. Od zunanji tržišča so dokaj živahna avstrijsko in češkoslovaško.

Trg z jajci (10. tm.). Radi slabega vremena je bilo opaziti v Sloveniji lahko uvrščenje cen. Povprečne cene so 1.25 Din. komad. Isto velja za druga tržišča v državi. Uvrščenje cen je beležiti tudi v Londonu in Švici, dočim je bila kupčija v Češkoslovaški mlačna. — Vremenski preobrat bo cene zopet znižal ker bo pričelo prihajati na trg novo blago v večji meri.

Trgovina, obrt in industrija.

g Trboveljska premogokopna družba in rudniško delavstvo. Prejeli smo: Na poziv Zveze industrijev se je dne 10. marca tl. vršila v prostorih Zveze konferenca predstavnikov industrije v Sloveniji in zastopnikov Trboveljske premogokopne družbe. Konferenci je prisostvoval rudarski glavar g. ing. V. Strgar. Razpravo je vodil član predsedništva Centrale industrijskih korporacij g. dr. F. Windischer. Konferenca se je sklicala z namenom, da se konečno rešijo vprašanja, ki so v zvezi s stavko rudniških delavcev v letu 1923 povzročila ponovne diskusije v javnosti. Na konferenci so predstavniki industrije povdarjali opasno krizo, ki fačas ogroža vse industrijsko delo, in so se odločno izjavili tako proti povišanju mezd rudarjev, kakor proti podražitvi premoga. Eno kot drugo bi moralo imeti posledice, kaj naša industrija ne bi prebolela. V sled tega so izrekli željo, da se najde druga pot, ki more ustreči položaju. Eksekutiva Upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe se je nato posvetovala ter je po g. dr. R. Skubecu podala kratko izjavo, ki v bistvu obsega te določbe: Družba bo svojim rudniškim delavcem izplačala v priznanje povečane delavolnosti enkratno izreden prispe-

vek, ki znaša za delavce I. kategorije 1000 K, v II. kategoriji 800 K, v III. in IV. kategoriji 600 K. Izplačilo tega pripevka, ki znaša v celoti nekaj nad 8 milijonov kron, to je 2 milijona Din., se izvrši ob prvem izplačilu mezd v mesecu aprilu 1924. Konferenca je vzela to izjavo na znanje, nakar je predsedujoči s kratkim pozdravom sejo zaključil.

g Otvoritev dunajskega velesejma. V nedeljo 9. marca dopoldne je bil slovesno odprt šesti dunajski velesejem. Otvoritve so se udeležili oficijelni zastopniki in predstavitelji industrije in trgovine.

g Dobava mehkega stavbenega lesa. Pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 29. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave mehkega stavbenega lesa raznih dimenzij. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava posteljnine. Pri odločitvi za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 29. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1000 slamnic, 1000 blazin in 2000 prevlek za blazine. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava stavbenega lesa. Pri ministrstvu za agrarno reformo v Beogradu se bo vršila dne 24. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave stavbenega lesa za 4000 naseljeniških hiš. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Objave.

g Odhorovala seja ISSK Maribor se vrši v četrtek 13. tm. ob 20. uri v klubovi sobi v Grajski kleti. Prisotnost obvezna. — Tajnik.

g Slovanska čitalnica ima sejo v sredo 12. tm. ob 20. uri v Narodnem domu. — Sklepalo se bo o proslavi stoletnice rojstva Branka Radičevića. Seje se udeležijo tudi zastopniki tukajšnjih Srbohrvatov.

g Orkestralni odsek Glasbene Matice v Mariboru vabi vse svoje redne in sodelujoče člane na izredni občni zbor, ki se vrši v petek, dne 14. marca t. l. ob 20. uri zvečer v prostorih Matice po sledečem dnevnem redu: 1. poročilo o odstopu celokupnega odbora orkestralnega odseka; 2. volitve novega odbora in 3. slučajnosti. Ker je ta občni zbor za nadaljni obstoj orkestralnega odseka velike važnosti, je dolžnost vsakega člana, da pride na občni zbor.

g Anonimnemu poročevalcu. Gospod G. dobiva že 8 mesecev anonimna pisma o gotovi osebi, katero dolži vseh mogočih nečestnih dejanj. Gospod G. prosi anonimnega pisca, da ga pusti v miru z osebo in stvarmi, katere njega prav nič ne zanimajo. Obrne naj se na pristojne osebe, drugače bo predal gospod G. vsa ta pisma policiji. 542

g Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru reg. zadruga z omejeno zavezo ima svoj redni občni zbor dne 25. marca t. l. ob 9. uri v dvorani št. 53 v I. nadstropju mariborskega okrogne sodišča s sledečim dnevnim redom: 1. Konstituiranje skupščine. 2. Eventuelno izvestilo revizorja o reviziji. 3. Sklepni račun s poročilom upravnega in nadzorstvenega odbora, sklepanje o razrešitvi in o razdelitvi dobička. 4. Volitve celokupnega upravnega in nadzorstvenega odbora. 5. Sklepanje o višini zadolženja zadruge. 6. Dopolnitev oz. sprememba člena 64 pravil v zvezi s čl. 54. 7. Slučajnosti: pri tej točki so dopustni le nasveti, brez obveznih sklepov, ker se po pravih mnenj objavljenega dnevnega reda sme sklepati le še o vodstvu občnega zbora in o sklicanju novega občnega zbora. Kot izkaznico naj prinese vsak član s seboj zadrugo knjižnico; brez te ni vstopa. Pet dni pred sestankom občnega zbora in sicer od počasn 18. marca do včeraj 23. marca t. l. bodo sklepni računi razpoloženi na splošno vpogled zadrugnikom v zadrugi pisarni Stalna ulica 5 I. Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklican, vrši se ista dne ob 9.30 uri ravnotam in z istim dnevnim redom občni zbor, ki je sklican ne glede na število došlih članov.

g Prihodnja odborova seja Zdravniškega društva v Mariboru se vrši v petek 14. marca t. l. ob 6. uri zvečer v kolo-dvorski restavraciji v Mariboru.

g Glasbena Matica. Vsi pevci in pevke se pozivajo k točnemu pohajanju pevskih vaj. Glasom zborovega sklepa pri zadnji vaji ne sme nihče nastopiti, ki ne bo vadi v zboru teh zadnjih 14 dni.

g Mariborska podružnica Sloven-pilarskega društva javlja, da se vrši njen V. redni občni zbor v četrtek 20. tm. ob 19. uri zvečer v restavraciji Narod. doma v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelnika, 2. tajnika, 3. blagajnika, 4. računskih pregledovalcev, 5. markacijskega odseka, 6. odseka za gradbo koč pri Ribniškem jezeru, 7. volitev novega odbora za dobo 3 let, 8. slučajnosti. Ker gre za volitve novega odbora, se vabijo vsi člani k polnoštevilni udeležbi.

Zanimivosti.

r Leto 1925 — sveto leto. Po stari katoliški šegi bo izdal papež 29. marca buleto, v kateri se leto 1925 proglasi kot sveto leto. Ta cerkvena svečanost se datira iz Mojzesovih časov. Judje so imeli vsako 50. leto velik praznik, a papež Bonifacij VIII. je to šego prevzel za katoliško cerkev in proglasil vsako 100. leto kot sveto. Kasneje je bil ta rok reduciran na 50 let, a papež Sikst IV. ga je zmanjšal celo na 25 let. V svetem letu prihaja v Rim veliko romarjev. Vatikan se že sedaj pripravlja za te svečanosti in za stanovanja romarjem. V zadnjem svetem letu 1900 je prišlo v Rim za časa papeža Leona XIII. nad milijon romarjev.

r Galantni statističarji. Profesorji ameriških vseučilišč so po dolgem raziskovanju prišli do zaključka, da je žena inteligentnejša kot moški. Trdijo namreč, da je žena vsaj do 25. leta superiorna možu. Kakor se izraža v številkah, je inteligenca pri dijakih 1.96 proti 1.50 pri dijakih. Diakinja stara 14 let je več vredna kot 16-letni dijak.

Za smeh.

Od veselja je jokala.

»Zakaj jokaš, ljubljena moja?« vpraša mladenič deklico, katero je pravkar zaprosil za roko. »Ali sem te razžalil?« — »Ne, mili mo. Jokam od veselja. Mama mi je vedno pravila, da sem tako grda, da bi za me še osel ne zaprosil, eto, zdaj pa je vendar eden to storil.«

Eno mu manjka.

Jetniški nadzornik jetniku: »Kako vam gre? Ali ste zadovoljni?« — »O, hvala, gospod nadzornik, vsega imam zadosti, samo za ključ bi Vas prosil!«

Iz življenja in sveta.

Nasajevanje oranž po Dalmaciji.

»Dubrovniški list« od 16. februarja prinaša poziv ing. P. Zece, kjer zahteva od merodajnih faktorjev, naj bi se začela saditi v Dalmaciji oranžna drevesa. — Kar se tiče podnebja, je južna Dalmacija za vzgajanje oranž izvanredno priprava. To je razvidno že iz tega, da v privatnih vrtovih in oranžerijah ti sadje krasno uspevajo. Oranže zahtevajo mediteranski kljma, zato najlepše uspevajo v južni Italiji, na Sardiniji in Siciliji, gotovo tudi v južni Franciji, kjer je celo dolina (zlata dolina) dobila ime od oranž in po njih zlati barvi. Domovina oranž so obale Gangesa in Inda, od tam so bile prenešene najprej v Španijo, potem pa tudi v druge kraje Sredozemskega morja. Razen tečnega in sočnega, vsakomur znanega sadu, ki je dober za jed ne samo surov, temveč tudi kot marmelada, se uporablja oranža tudi v industriji in sicer največ radi dišečih eteričnih olj. Teh je veliko v ovetu, v nezrelem sadu in v skorji zrelih sadov. Ta eterična olja se mnogo rabijo v parfimeriji (Eau de Cologne), milarstvu, kozmetiki, pri fabrikaciji slaščic, v farmaciji itd. Razen tega se dela iz nezrelih sadov takozvani »aranzini«. Videti je torej, kako bi bilo koristno, da bi se pričelo s posajevanjem naših dalmatinskih krajev z oranžami.

Henri d'Almèras:

Zakonsko življenje nekdanj in sedaj.

(Dalje).

(Glej »Narodni list« z dne 6. marca t. l.)

Z ogromno kitajsko državo je združena država in svet zase: Koreja. Zakonsko življenje je ohranilo ondi popolnoma orientalski značaj.

Kakor v arabskih deželah, tako je tudi v Koreji rodbinska hiša prava ječa za ženske; iz nje prihajajo le ponoči, da napravijo tuhtam kak obisk. Obsojene so k popolni nevednosti in izločene iz družabnega življenja; žive v suženjstvu podobnem položaju.

Kakor pripovedujejo potniki, ne spada Korejanec v vrsto ljubosumnih mož. Tudi če izve, da ga žena goljufa, se za to ne zmeni in se dela, kakor da nič ne vidi in nič ne sliši. Kadar pa postane pustolovščina njegove žene že preveč znana, mora nekaj storiti. Ima pravico, prešustnico usmrtiti. Te pravice se navadno poslužujejo samo bogataši. Režeji delajo drugače: denar je tudi v Koreji gospodar in opeharjeni soprog rajši da ženo v najem, če jo hoče kdo vzeti. Pogodbe te vrste niso baš redke in jih nihče ne jemlje za hudo.

Kitajci in Japonci so sila občutljivi, če jih kdo tlačí v isto vrečo. Imajo sicer enake telesne posebnosti in tudi enako vero, po mravih in šegah pa se zelo razlikujejo: ženitovanjski obredi na Japonskem so zelo malo podobni opisanim kitajskim šegam.

Predvsem je treba omeniti, da je Japanka — vsaj v nižjih slojih — popolnoma podrejena moševim volji. Ima tedaj manj svobode kot Kitajka. Kot hčerka je izročena na milost in nemilost očetu, kot soproga pa možu. Oče jo omoži, ne da bi jo kaj vprašal. Lahko jo tudi proda ali pa najame za cvetlične čolne. Tako postopanje nikogar ne pohnjuje in celo dekleta se ne zavedajo, da so onečastjena. Če imajo kaj dote, se na ta način nalažejo omože, večkrat celo po lastnem okusu.

Ženitovanjske šege so pri bogataših prav čedne in nič manj zapredene. Tako se vsaj dozdeva nam Evropejcem, zlasti pa Francozom, ki smo radi, če so poročni obredi kar najbolj enostavni.

Ko so se stariši po večkratnih in obsežnih posvetovanjih sporazumeli, se sestane oboje rodbin, vsaka posebej, določenega dne navsezgodaj. Vsaki izmed bodočih zakoncev se vozi na posebnem vozu in po posebni poti na grič, kjer se vrši poročni obred. Stariši, prijatelji in nekoliko gostov korakajo za vozom.

Pred gričem stoje vozovi, obsega-joči ženinove darove. Ta jih izroči nevesti, ki jih deloma razdeli med svoje sorodnike. Nato kreneta oba zarocenca v spremstvu starišev, sorodnikov in godcev počasi na vrh griča po stopnicah, ki so v sredi pregrajene, tako, da sta obe družini ločeni. Ko dospo na lice mesta, se vsi sorodniki postavijo za nevesto in razpnejo mnogobarvne solončnike, ki jih drže sluge. Godci sede na tleh in tolčejo z železnimi palicami v bakrene krogle, obešene na verige. Udeleženci dajejo takt z nogami.

Na svetem griču stoji osmokrati paviljon, ki je od zunaj pokrit s papirjem, znotraj pa s svilnatimi tkaninami blestečih barv. Sredi paviljona sedi na oltarju prekrizanih nog bog zakona. Ima pasjo glavo in drži v rokah bodrikavo žico.

Zarocenca pristopita s plamenicama v roki, se postavita na določeno mesto: mož na levo, žena na desno od bonza, ki ima izvršiti ženitovanjski obred. Nevesta zažge plamenico v eni izmed svetilk, nato pa nažge ženinu. Po kratki bonzovi molitvi je obred končan: ženin in nevesta sta združena za celo življenje. Navzoči veselo vzklikajo in medsebojnim častitkam ni kraja ne konca. Nato še mlada zakonca darujeta bogu s pasjo glavo dva bivola.

Zunaj slavnostno sežejo nevestine igrarke, namestu njih pa ji podare kolorat. Nato krene procesija po istih stopnicah in v istem redu proti moževemu domu, ki je od strehe do tal lepo ozaljšan. Slavnosti in zabave trajajo ponekod po osem dni, ki so menda edini prav veseli dnevi japonske žene.

Henri d'Almèras je pisal to pred več desetletji. Medtem se je tudi na Japonskem marsikaj predrugačilo. Tudi tam

polagoma splahnevajo stari predsodki in nekoč stroge narodne šege postajajo boljbolj ohlapne. Danes so izobražene Japonke v boju za popolno enakopravnost z moškimi. Opomba prevajalca.)

III. poglavje.

Narodi z enoženstvom. Zakonsko življenje v Grčiji in v Rimu.

(Suženstvo žena v Grčiji. — Gynecium. — Gospodinjje in kurtizane. — Ženitveni sprevedi. — Rimski zakon: različne oblike. — Rimska gostilja. — Epithalam.)

V prvem razdobju grške zgodovine prevladuje vpliv iztočnih civilizacij. Najstarejša oblika zakona, ki jo nahajamo v herojski dobi, je mnogoženstvo.

V vsaki rodbini so imeli prvotno sinovi enega očeta skupno ženo. Pozneje, ko je v zakone in šege prešlo načelo enoženstva, se je vdova po bratu morala poročiti z enim izmed ostalih bratov. Tako je za časa trojanske vojne morala Helena vzeti Parisovega brata Deiphola. Ta postava je veljala do Likurgovega časa; vzdrževala jo je navada, podprta z ljubeznijo do tradicije, dasi jo je začel ljudski instinkt že zgodaj obsojati kot nemoralno. Mnogoženstvo večali-man umerjeno, je bilo samo ena izmed oblik, ki kažejo žensko nadmočje. V tistih časih je oče prav težko uveljavil očetovske pravice; otrok je imel ime po materi, kar je bilo logično, saj se ni dalo dokazati, kdo je oče.

Orki so pravili, da je zakon upeljal Kepros. V resnici pa je bila njegova zasluga, da je zakon dobil čisto obliko — enoženstvo in da je obveljala moška avtoriteta. Od njegovega časa dalje so otroci dobivali ime po očetu, glavarju rodbine. Stara legenda, ki nam jo ohranil Varzon in katero navaja sv. Avgustin v spisu »Božje mesto«, označuje pravi zmisel in veliki obseg te družabne reforme.

»Za vladanja Kekropsa se je zgodil v Atenah dvojni čudež. Iz zemlje je zrastle oljčno drevo, tik njega pa je priur-ljal na svet vrelec. Prestrašeni kralj je vprašal delijske vedeževalke, kaj to pomeni in kaj je treba storiti. Bog je odvrnil, da oljka pomeni Minervo, vrelec pa Neptuna in da imajo Atenjani voliti, po katerem izmed obeh bogov bodo imenovali svoje mesto. Kekrops je skli-cal ljudsko zborovanje, ki so se ga ude-ležili moški in ženske, zakaj tačas so se tudi ženske smele udeleževati javnih posvetovanj. Moški so glasovali za Neptuna, ženske za Minervo. Ker pa je bilo na zborovanju za en glas več žena, je zmagała Minerva. Neptun se je mašče-val in je takoj poslal nad Atene hudo povodenj. To je moške spametovalo in ker so nesrečo zakrivila žene, so jih kaznovali na trojni način: predvsem so jim odvzeli volilno pravico, potem so odredili, da otroci ne smejo nositi materinega imena in končno so se morali odreči atenskega občanstva.«

Gotovo je, da je ta reforma — najsi potem iz poteka od Kekropsa ali ne — popolnoma predrugačila položaj grške žene. Zdaj ji je bil zakon neke vrste suženstvo, gynecium ječa. Klicali so jo na odgovornost za nevednost, celo za slabosti, ki so bila naravna posledica njenega poniževalnega stanja. Zmeraj umljiva in povsod prezirana je žena postala res prava sužnja.

Nekoč gospodarica moških, ni smela postaj zapustiti gyneciuma brez moževega dovoljenja; noben moški ni smel vstopiti v hišo, kadar ni bilo moža doma. Jedla je pač skupaj z možem, a le doma, kajti v družbo ga ni smela spremljati. Orki so dali ženam za grb podobno želve in v Beociji so zažigali voz, ki se je na njem vozila nevesta.

Nanjio se je gledalo (vsaj v teoriji) kot na neizogibno toda nevarno tovarišico. Ni bil samo Evripides sovražnik žensk, ampak cela grška literatura. Aristophanes je pravil, da se niti ognja niti vode ne smeš tako bati kakor ženske. Sokrat, zelo moder mož, jo je imenoval »vir vsega hudega«. Filozof, ki je bil tako nespameten, da se je obabil s Ksanipom, se ni mogel privaditi zakonu. Preveč je v njem pretrpel, da bi ga bil mogel pri-poročiti drugim. Znana je njegova pri-mera (ki je še danes tako modra kakor je bila za časa Sokrata, samo da je pred zakonom noben mlad človek ne razume. Op. prevajalca). »Mladi ljudje, ki se hočejo ženiti, so podobni ribam, ki so

igratio pred ribičevo mrežo. Vse ribe hite in se gnetajo, da bi prišle v mrežo, gorje pa tisti, ki se je mela, zakaj zaman je njen trud, da bi prišla iz nje.

Demosten označuje v nekem svojem govoru splošen grški nazor o ženi: »Kurizane imamo za to, da si sladimo življenje, žene pa, da nam rode potomce, da nam strežejo in imajo v redu našo hišo.«

(Dalje prihodnjik.)

Razno.

Koliko se pokadi v Jugoslaviji? Leta 1921. je bilo prodanega v naši državi vsak mesec povprečno 116.000 kg tobaka, 164 milijonov cigaret in 1.701.000 cigar. V letu 1922 se je prodalo povprečno 543.000 kg tobaka, 155 milijonov cigaret in 4 milijone cigar. Razvidno je, da večje številko ljudi kadil navaden tobak, medtem ko se število cigaretnih kadilcev zmanjšuje. Obratno se zvišuje število kadilcev cigar.

Koliko nas stane predsednik vlade? Po novem budžetu in po zakonu o uradnih dobivah predsednik vlade letno: plače 120.000 D, poslanskih dnevnice 108.000 D, specialnih dodatkov 126.000 D, dodatkov 60.000 D, za cigarete 36.000 D.

Mala oznanila.

Knjiga
„BABILOŃSKA UGANKA“ je za srečelovec najboljša knjiga. Dobi se v vseh knjigarnah. 406

Dalmatinska klet v Barvarski ulici št. 3 zopet cel dan odprta. Tuči se pristno belo in drago vino. 553

Angleški pouk po konverzacijski metodi od Charles Parmenter, za začetnike kakor napredujoče. Kurze v skupinah od 2—5 učencev in posamezniki. Naslov Kamniška cesta 5/L. 551 2—1

Veliko podjetje sprejme v službo obilnevo izprašenega kurjača za parne kolle, kateri je že vsaj 35 ali 40 let star in po možnosti samski. Plemenite ponudbe naj se vpošljejo z navedbo starosti, stana (samski ali oženjen, koliko otrok), prepisi spriševal ter zahtevki plače na „Strojilno tovarno“, Poljska pri Celju. 557 2—1

Soba z dvema posteljama brez hrane se takoj odda. Krčevina, Praprotniška ulica 141. 460

Soba z dvema posteljama in hrano se takoj odda. Naslov pove uprava lista. 561

Dva kavarstva (harcerja) na prodaj. Gerentova ulica št. 8. Studenec. 558

Zamenjan stanovanje (2 sobi in kuhinjo) v bližini Narodne banke z bližnjim stanovanjem ob Dravi ali pri južnem kolektorju. Ponudbe pod „Takoj“, na upravo „Tabera“. 562

Dve kompletne postelji iz mehkega lesa in okroski voziček na prodaj. Vrazova ulica št. 2, sprišlje, desno. 559

Vila z dvema stanovanjema, vrtem in enim oralom njive, stoji na maji Studenc, se radi preseljuje proda. Naslov v upravitelju lista. 550 2—1

Lokal za ključavničarsko delavnico se išče v sredini mesta Maribor. Ponudbe na oglasni zavod Sotnik, Maribor, Gosposka 36. 552

Razne pohištve, omare, postelje, umivalna miza, dobro ohranjeno, izli les je radi odpovedanja po ceni na prodaj. Krčevina št. 199. 2—3

P. n. občinstvu naznanjam, da sprejemmo vsa tapetniska in mizarska popravila in to: za predelavo madrac, otomanov, divanov, garnitur, zavese, rolete in vsa mizarska dela. Popravila se izvršujejo strogo higiensko in radi tihe sezone mnogo ceneje. Državni uradniki imajo popust. Lastne tapetniskne in mizarske delavnice. Odlikovani, zapriščeni čimalec. Jagodič & Sajko, Maribor, Rotovski trg 3, pri glavni pošti. Zalega pohištva. 555

Moderno in higiensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se conj občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2622 50-33

Trgovska hiša v Mariboru na zelo ugodnem prostoru na prodaj. Pojasnila pri upravitelju A. Skaza, Maribor, Krekova ulica 16. in pri lastniku Robert Stöhr, St. Polten, Schießstatipromenade 3, Österreich. 212 10—7

!!! Pozor !!! Po ugodni ceni si nabavite najnovejšo vrsto roletov, (solčne zavese za okna), kakor tudi iz lesenih šipk, katere so ceneje kot platneno in trajnejše. Lastne tapetniskne in mizarske delavnice. Jagodič & Sajko, Maribor, Rotovski trg 3, pri glavni pošti. Zalega pohištva. 554

PREMOG iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja „Slovenska premogokopna družba“ z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1/L. 290

Dežne ponjave za vozeve in konje, gameše, nahrbtnike, potne kečke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slomščekov trg 6. 346

Kupim voče arondirano posestvo v okolici Maribor. Le resne ponudbe s najnatančnejšim opisom in zadnje ceno na upravo lista pod „Takojšnja gotovina 543“. 543 2—2

Na prodaj nova, mehka spalnica, hrastovo poharvana kompletna Din 2500. Aleksandrova cesta št. 203, mizarstvo. 538 3—2

za avtomobile 100.000 D, torej vsega 450.000 dinarjev odnosno 37.000 dinarjev mesečno. Razum tega ima predsednik vlade dispozičijski fond 800.000 dinarjev in to tako, da se izplačuje polovica v frankih, kar znaša prilično 2.390.000 za predsedništvo vlade. Ne dopade se gosp. Pašiču zastojni predsedniški stolec.

r Starost čokolade. Čez par dni bodo proslavili Francozi 400-letnico čokolade. Čokolada je iznajdena prvičrat v Meksiki od Cortesovih tovarišev. Leta 1524 je prišla prvič v Evropo. Celi 130 let se je o njej slabo govorilo, ker se je redko uporabljala. Ko pa je enkrat znani kardinal Richeulieu izpil eno čašo čokolade in rekel, da ga je ozdravila od neke bolezn, takrat je pričela kariera čokolade. Tako na pr. je imela Marija Terezija samo 2 strasti: kralja in čokolado. Šele v 18-tem stoletju je cena čokolade toliko padla, da so jo lahko pili tudi siromaki vsak dan. In kakor je pri nas udomačena kava, tako je na zahodu čokolada.

r Po vsej silji bi moral biti mrtev. Neki Francoz Paul Francois Flour vodi hudo bitko za svoje življenje s francosko birokracijo. Trdi, da je pri življenju in misli, da lahko dokaže svoj obstoj, a oblasti so popolnoma drugega mišljenja, ter so ga enostavno proglasile kot mrtvega.

Leta 1916 je dobil Flour dopust od svojega polka in med tem, ko je bil doma, je dobila njegova žena sporočilo, da je v vojski padel. Zakonca sta, seveda posmrtnico, a jako vesel način proslavila. »Umrli« je nato izjavil svojemu poveljniku, da smrt za enkrat še odklanja in da se namerava zopet k četi vrniti. To se je tudi zgodilo in za mrliča proglasi moč je preživel vojno v najboljšem zdravju. Preteklo leto je doživel zakonski par zopet novo presenečenje. »Vdovca« Flour je dobila službeni poziv, da vzhigne vojno odlikovanje, katero je bilo naknadno podeljeno njenemu pokojnemu možu. »Umrli« je šel osebno k oblasti in povedal, da je v resnici še živ, da pa je pripravljen sprejeti visoko odlikovanje. Začetkom tega leta je dobila »vdovca« ponovno sporočilo, da je »struplo« njenega moža prepelano iz provizoričnega groba v nov grob pri Bar de Duca, ter je bila pozvana, da se udeleži pogreba. Tudi mož je šel na »proslavo« in gledal s svojo »vdovico« lastni pogreb. Sedaj je pa dobila »vdovca« še eno pismo, kjer vprašajo oblasti, kakšen napis želi na spomeniku svojega moža. Žena je naročila oblasti, naj napiše: »Tu ne počiva Paul Francois Flour.«

r Paleologue slika konec boljševizma. Bivši francoski poslanik v Petrogradu Paleologue je imel v Parizu predavanje o sedanjem položaju v Rusiji. Dejal je, da je danes boljševizem v Rusiji v krizi, katere bo končala s katastrofo, ako mu ne pride angleški kapital na pomoč. Paleologue je prepričan, da se latentna križ boljševizma obudi v narodu. Katastrofa boljševizma bo pričela s pogromom na žide. Pokazal je pismo nekoga trgovca žida iz Jakaterinoslava v katerem ta omenja kritičen položaj židov, ki postaja vsak dan slabši. Želi hitre pomoči za izseljevanje židov, da se prepreči krvavi pogrom. Pogromu na žide bo sledila politična zarota v Moskvi. Paleologue misli, da bodo sovjeti na mah zginiti iz Rusije. Pri prečenju vseh možnosti za ureditev nove Rusije se mora misliti na to, da je 93 odstotkov ruskega naroda kmetijskega, kateri ne bo hotel vrniti zemlje, katero mu je podelila revolucija. Misel na vpostavo nekdanjega carstva je popolnoma opuščena. V slučaju, da se ruski narod odloči za monarhijo, bo to liberalna monarhija s parlamentarno vladavino, a najbolj gotovo je, da postane iz Rusije meščanska republika.

Klobuke. čepice

najnovejšie oblike od 30 D naprej
ter perilo, samovoznice, čevlje, dežne plaščo
itd. po najsolidnejših cenah nudi

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

VILIM PICK

Maribor

Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334

ponuja razno

tekstilno in manufakturno blago

po najnižjih cenah. 208

Prodaja na veliko le za trgovce.

Urška, al' že veš

da je dobil
A. VICEL, MARIBOR
Glavni trg št. 5

emailirano težko posodo znamke „Goliat“ in lažje vrste, čisto-slovaškega proizvoda, pločevinasto in lito posodo, parcelanasto, kameninasto in stekleno robo najboljše vrste. Vae kupuje pri njem; zato hiti, da ne za- 314 mudiš. 40—3

Zanesljiva in preiskušana SEMENA

za zelenjavo in cvetlice dobite kakor vsako spomlad v vrtnarji J. Jemec, Razlagova ulica 11 in na stojnici Glavni trg. 506 10—6

Podpirajte sokolski tisk!

Edino le električni
BRZOVAR
in
POTAPLJALNIK

patenti p.
HEUREKA

dasta v momentu vrelo
vročo ali mlačno vodo.
Dobivajo se pri lastniku
M. Nerat, Slovenska ul. 12
kjer se vidijo tudi vsi aparati v funkciji. 30—3 356

Kdor hoče

dobro zobno kremo,
naj se prepriča, dajeto le

ITO

ki se povsod dobi

Pristopajte
k Jugoslovanski
Matici.

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena zemljevidu v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih barvah Din 10.—.

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.

Ravnateljstvo in učiteljski zbor Državne trgovske šole v Mariboru

javlja žalostno vest, da je njih višji nadzornik, gospod

Ivan Šubic

vladni svetnik, višji šolski nadzornik za obrtno in trgovsko šolstvo, ravnatelj tehn. srednje šole, odlikovan z redom Sv. Save IV. reda itd.

dae M. t. m. nenadoma preminul.

Visoko spoštovanemu nepozabnemu predstojniku in velezaslužnemu in idealnemu šolniku in znanstveniku ohranimo hvalen in trajen spomin.

MARIBOR, dne 12. marca 1924.

563

KEMIČNA PRALNICA IN BARVARJA JOS. REICH, LJUBLJANA

podružnica Maribor

njudno naznanja, da je s 1. marcom preselila svojo poslovalnico iz Gosposke ul. 38 v Slovensko ul. 8

dvoršče desno

472